

TURAI HÍRLAP

XXIX. évfolyam 6. szám

2020 OKTÓBER - NOVEMBER

Újabb utcák kaptak szilárd burkolatot

városfejlesztési hírek a 3. oldalon

Tura Városi Sportcsarnok

Csendes utca

Temető utca

Fotó: Tóth Anita

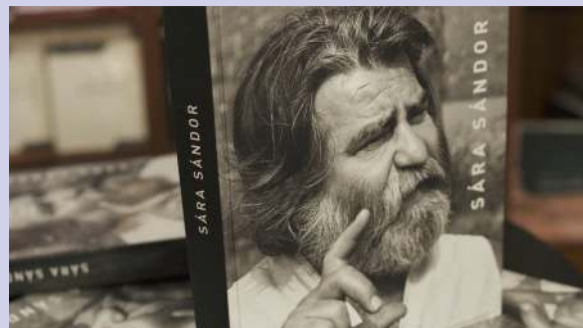

Lendvai Márton

1946 - 2020

„Most el kell hogy köszönjünk,
de míg élünk nem felejtünk.”

17. oldal

Nagyító alatt a Sára életmű

12. oldal

4

A VESZÉLYHELYZETRE VONATKOZÓ
FONTOSABB INTÉZKEDÉSEK

8

EMLÉKEZÉS AZ '56-OS
FORRADALOM ESEMÉNYEIRE

10

SEGÍTÜNK, BIZTOSÍTUNK,
VÉDÜNK!

11

ARANYESŐ

14

PALYA JÁNOS PLÉBÁNOS ÚRRAL
BESZÉLGETTÜNK

21

TURA 800 ÉVES!
KVÍZJÁTÉK, UTOLSÓ FORDULÓ

Összefoglaló a Képviselő-testület üléseiről

2020. szeptember 30-i ülés:

A Képviselő-testület elfogadta a DAKÖV Kft. által üzemeltetett közműves ivóvízellátás, valamint a szennyvízelvezetés és tisztítás 2021-2035. időtávra szóló gördülő fejlesztési tervének beruházási, felújítási és pótlási tervét.

A Turai Tájház szakfelügyeleti ellenőrzési jelentésére hozott intézkedési tervben megjelölt feladatok végrehajtása érdekében a Képviselő-testület felkérte a Művelődési Ház vezetőjét, hogy intézményvezetői hatáskörében eljárva tegye meg a szükséges szakmai intézkedéseket és tájékoztassa a Képviselő-testületet.

A Képviselő-testület módosította Lukács István egyéni vállalkozóval kötött kegyeleti közszolgáltatási szerződést és úgy döntött, hogy továbbra is átvállalja a köztemetők üzemeltetésétől a zöldhulladék szállításának és ártalmatlanításának díját.

A Képviselő-testület döntött a Mártírok utca, Temető utca és Csendes utca burkolat-felújítását végző kivitelező kiválasztásáról: a vállalkozási szerződést Bácskai Elemér egyéni vállalkozóval kötötte meg a vállalkozó ajánlata szerinti 26.937.100.- Ft + ÁFA (bruttó 34.210.117.- Ft) ajánlati áron.

Módosította a Képviselő-testület a Többsincs Óvoda és Bölcsőde, valamint a Kastélykerti Óvoda és Konyha Alapító Okiratát.

2020. október 28-i ülés:

Elfogadta a Képviselő-testület a Kastélykerti Óvoda és Konyha, valamint a Többsincs Óvoda és Bölcsőde 2019/2020. nevelési évre vonatkozó beszámolóját, valamint 2020/2021. nevelési évre vonatkozó munkatervét.

Elfogadta a Képviselő-testület az Önkormányzat 2020. I. félévi gazdaságának helyzetéről szóló beszámolót.

Elfogadta a Képviselő-testület az idegenforgalmi adóról szóló rendelet-tervezetet. A Képviselő-testület az önkormányzat illetékességi területén eltöltött vendégéjszakák után 2020. január 1. napjától idegenforgalmi adó fizetési kötelezettséget állapít meg. Az adó mértéke személyenként és vendég-éjszakánként: 500,- Ft.

Igazgatási szünetről döntött a Képviselő-testület a Turai Polgármesteri Hivatalban. A 2020. december 17-től 2020. december 31-ig tartó igazgatási szünet alatt a Turai Polgármesteri Hivatalban szünetel a munkavégzés.

Módosította a Képviselő-testület a Turai Városüzemeltetési Szolgáltató Kft.-vel kötött támogatási szerződést és bérleti szerződést.

A Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója vezetői megbízásának 2020. november 1-i lejáta okán, a megbízás további fél évre szóló meghosszabbításáról döntött a Képviselő-testület.

A Pest Megyei Kormányhivatal előtt folyó kisajátítási eljárásban a Képviselő-testület nyilatkozott arról, hogy a turai 4754 hrsz. alatti ingatlan kisajátításához szükséges kártalanítás az önkormányzat rendelkezésére áll.

Döntött a Képviselő-testület Tura Város Önkormányzatának törzskönyvi nyilvántartásban szereplő kormányzati funkcióinak módosításáról.

A Képviselő-testület döntött arról, hogy önkormányzati bérlakásból kiköltözött bérlő által hátrahagyott közüzemi és lakbér tartozás behajtása érdekében fizetési meghagyásos eljárást indít.

Tisztelt Ügyfeleink!

A koronavírus járvány terjedésének megfékezése érdekében a Turai Polgármesteri Hivatalban 2020. november 9-től (hétfőtől) a személyes ügyfelfogadás kizárólag azokban az ügyekben biztosított, ahol a személyes megjelenést jogszabály írja elő. A Hivatal munkatársai elérhetőek telefonon, emailben, ügyfeleink beadványait eljuttathatják postai úton, a Hivatal főbejáratánál kihelyezett postaládába helyezve, a Hivatal központi email címére küldve, ügyfélkapun vagy e-papíron. Kérjük a Hivatal felkeresése előtt telefonon egyeztessenek ügyintézőinkkel!

Hivatal központi telefonszáma, titkárság : 06/28-581-020

Adóügyek: 06/28-581-028, 06/30-319-0123

Szociális és igazgatási ügyek: 06/28-581-025

Hagyatéki ügyek: 06/70-797-6482, 06/70-797-6455

Műszaki ügyek: 06/28-581-022

Pénzügy: 06/28-581-029, 06/30-739-1194

Anyakönyvvezető: 28/581-026, 28/581-025, 06/30-739-1190

email: info@tura.hu

e-papír: https://epapir.gov.hu

Tura, 2020. november 8.

Köszönjük együttműködésüket és megértésüket!

Dolányi Róbertné
jegyző

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a Tura 683 hrsz. alatti, „kivett beépítetlen terület” megnevezésű, 324 m² nagyságú, belterületi ingatlanát 2500 Ft/m² áron, azaz 810.000 Ft vételáron értékesíti a kérelmező Mészáros Attila részére.

Tárgyalta a Képviselő-testület Gólyáné Demény Mária vállalkozó kérelmét és úgy döntött, hogy látványterv alapján dönt a tervezett üzletbővítéshez kért tulajdonosi hozzájárulásról.

Tárgyalta a Képviselő-testület Takács Pál képviselő önálló képviselői indítványát. Az adventi vásár, valamint bolhapiac megrendezésére irányuló indítványt sem a Városfejlesztési és Környezetvédelmi, sem a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság nem támogatta, a képviselő szavazás előtt visszavonta indítványát.

Módosította a Képviselő-testület a Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár Alapító Okiratát az intézményben foglalkoztatottak jogviszony változása okán.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 46 §. (2) bekezdésének a) pontja alapján, önkormányzati hatósági ügyekben döntött a Képviselő-testület közterület használat iránti kérelmekről.

2020. november 5-i, soron kívüli ülés:

A Képviselő-testülete döntött arról, hogy az illegális hulladéklerakók felszámolása érdekében a „Tisztítsuk meg az Országot!” projekt 2020. évben megvalósítandó I. üteméről szóló 1598/2020. (IX. 21.) Korm. határozat 6. pontjában foglaltak alapján közzé tett „Illegális hulladéklerakók felszámolásának támogatása” elnevezésű pályázati kiírásra pályázatot nyújt be. Az igényelt támogatás összege: 5.000.000.- Ft. Az illegális hulladéklerakók felszámolásának tervezett költsége: 5.150.000 Ft. A támogatással nem fedezett költséget az Önkormányzat önerőből biztosítja a 2020/2021. évi költségvetés terhére. A tervezett hulladékmentesítéssel érintett önkormányzati tulajdonú ingatlanok: 0312/2 hrsz., 6411 hrsz., 0310 hrsz., 1657 hrsz., 0217 hrsz., 0142 hrsz.

Tura, 2020. november 10.

Dolányi Róbertné jegyző

Városfejlesztés

- Elkészült a Mártírok útja, a Temető utca és a Csendes utca aszfaltozása (fotók a címlapon).
- Folyamatosan haladnak a munkálatok a Park úti Védőnői és Gyermekorvosi Rendelő épületén. Megújult a tető, helyére kerültek az új, modern külső nyílászárók, valamint elkészült a külső homlokzat burkolása.
- A Kónya tavi játszótér és a régi vásártérre tervezett, új futballpálya területének földmunkái elkezdődtek.
- A Tura Városi Sportcsarnok építése az utolsó fázisban jár, folynak az épület körüli terepmunkák, illetve látványos előrehaladás látható a belső tereknél. A fotókat köszönjük Bacsik Zsolt építésvezetőnek, aki az első pillanattól kezdve felügyeli és menedzseli a munkafolyamatokat.
- A közelmúltban elkezdődött a Geotermális Erőmű bővítése. A részletekről reményeink szerint hamarosan olvasóinknak is beszámolunk.

T.A.

A Védőnői és Gyermekorvosi Rendelő épületének felújítása

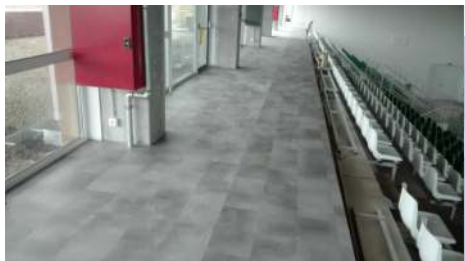
Külső homlokzat az É-Ny-i sarok felől

A felfestett küzdőtér és a bal oldali lelátók

A melegburkolatot is a helyére került

Galéria (és terasz kijárat) küzdőtér feletti része

Galéria tornacsarnok feletti része

Tornacsarnok

Készülnek a vizes helyiségek

A főbejárat (Keleti homlokzat) és a Nyugati homlokzat külső burkolati munkálatai

ISMERJE MEG ÖN IS A NOVEMBER 10. ÉJFÉLTŐL ÉRVÉNYES SZABÁLYOK LEGFONTOSABB RÉSZLETEIT!

A kormány értékelte Magyarország járványügyi helyzetét és az eddig meghozott intézkedéseket, ennek alapján megállapította, hogy az eddig meghozott intézkedések fenntartása mellett újabb védelmi intézkedések

bevezetése vált szükségessé, melyek célja, hogy csökkentésük a koronavírus megbetegedések számát és a kórházakra nehezedő terhet.

A november 11. szerda 0:00 órától életbe lépő intézkedések a következők:

- Este 8 óra és reggel 5 óra között kijárási tilalom lép életbe, mindenkinek haza kell érnie este 8 óráig. A kijárási tilalom alóli mentesülés egyik esete a munkavégzés, amelyet azonban igazolni szükséges.
- Minden gyülekezés tilos.
- Az éttermek vendéget nem fogadhatnak, vendégnek ott csak az étel elvitele céljából lehet tartózkodni. A házhoz szállítás adminisztratív terheit a kormány csökkenti és bevonhatóvá teszi a taxisokat a feladat ellátására. Az üzemi étkezdék nyitva tarthatnak.
- Az üzletek – a gyógyszertárak és a benzinkutak kivételével – este 7 óráig maradhatnak nyitva és utána a kijárási tilalom lejártaival, tehát leg hamarabb reggel 5 órakor nyithatnak ki. Az e rendeletben nem említett szolgáltatók és szolgáltatások (például fodrász, masszőr, személyi edző) a szokott rendben működhetnek a kijárási tilalom szabályai mellett.
- A szállodák turistákat nem, csak üzleti, gazdasági vagy oktatási célból érkezett vendégeket fogadhatnak.
- Mindennemű rendezvény megtartása tilos, ide értve a kulturális eseményeket valamint a karácsonyi vásárokat. A vallási közösségek szertartásai a vallási közösség döntése szerint tarthatók meg. A kormány felkéri a vallási közösségeket, hogy a szertartásaik során a magatartási szabályokat az általános szabályokkal összhangban határozzák meg.
- A sportmérkőzéseket zárt kapuk mögött kell megtartani.
- Az egyéni szabadidő sportok gyakorlása engedélyezett. A vonatkozó jogszabályok szerint versenyszerűen sportolók e tevékenységükben nem korlátozhatóak.
- A szabadidős létesítmények használata tilos, beleértve különösen a fitnessztermeket, fedett uszodákat, múzeumokat, könyvtárakat, mozikat és állatkerteket, korcsolyapályákat.
- A bölcsődék, az óvodák és az általános iskolák a 8. osztályig a megszokott rend szerint nyitva tartanak, a speciális intézményi védelmi intézkedéseket az igazgató határozza meg. Az iskolák a középfokú oktatásban 9. osztálytól digitális munkarendben működnek. A középfokú intézmények kollégiumai az iskolaigazgató döntése szerint működnek.
- Az egyetemek, főiskolák digitális munkarendre térnek át. A felsőoktatási intézmények kollégiumai bezárnak, ez alól kivételeket a rektor állapíthat meg. A tartózkodás különösen a határon túli és külföldi diákok, illetve a hatósági házi karantén kötelezettséget a kollégiumban teljesítők számára engedélyezhető.
- Magán és családi rendezvények (például: születésnap) 10 főig meg tarthatóak.
- Temetés legfeljebb 50 fővel tartható meg.
- Esküvők lakodalom nélkül tarthatók meg, azonban az eseményen csak meghatározott személyek vehetnek részt.
- Kórházak, iskolák, óvodák, bölcsődék dolgozóit és a szociális intézményben dolgozókat – külön kormányrendeletben foglaltak szerint – hetente tesztelni kell.
- A maszkviseléssel és távolságtartással kapcsolatosan eddig bevezetett szabályok továbbra is érvényesek, azzal, hogy a 10 000 főnél nagyobb település egyes közterületein a maszkviselés kötelező. A területek kijelölése a polgármester feladata. Sporttevékenység során, valamint a parkokban, illetve zöldterületeken a maszk viselése továbbra sem kötelező.

(kormany.hu)

BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR KÖZLEMÉNYE ZÁRVA TARTÁSRÓL (2194 Tura, Bartók Béla tér 3.)

Tisztelt Látogatóink!

A Kormány a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI.10.) Korm.rendelete értelmében intézményünk 2020. november 11-től 30 napig, ill. az esetleges újabb törvényi előírás időtartamáig bezár, mivel a rendezvények, gyűlések megtartása tilos!

A 12. § értelmében

Az e rendeletben meghatározott kivétellel tilos

- az előadó-művészet valamennyi ágának fellépése céljából megtartott eseménynek, függetlenül annak nyilvánosságától (így különösen színház, tánc-, zeneművészet, cirkusz),
- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a köz művelődésről szóló törvényben meghatározott
 - muzeális intézménynek,
 - nyilvános könyvtári ellátást biztosító intézménynek,
 - közművelődési intézménynek,
 - integrált kulturális intézménynek a látogatása és e helyszíneken – az ott foglalkoztatottak kivételével – a tartózkodás.

Az EMMI 2020. november 11-én kiadott tájékoztatója szerint a fenti körben meg kell különböztetni azokat a funkciókat, melyekre speciális előírások vonatkoznak, mint pl. az alapfokú művészeti iskola, mely funkció ellátása továbbra is engedélyezett a kulturális funkciók felfüggesztése mellett, a 17., 18., 19. §-okban taglalt, a nevelési, oktatási intézményekre vonatkozó védelmi intézkedések betartása mellett.

Az értelmező rendelkezés egyúttal kimondja, hogy az intézményt nem munkavégzés céljából látogató nem léphet be, ám ettől még egyes intézményen kívüli szolgáltatások, továbbá online szolgáltatások nyújtása lehetséges és szorgalmazandó. Élve ezzel a lehetőséggel, az alábbi könyvtári szolgáltatást tudjuk biztosítani Tisztelt Olvasóinknak:

2020. november 23-tól a gyermekkönyvtári részlegünk a Bartók tere nyíló, plexivel védett ablakos pultjánál, csengő használatának segítségével az alábbi ügyeleti időben van lehetőség a könyvek visszahozatalára és kikölcsönzésére: kedd 9:00-13:00-ig, csütörtök 13:00-18:00-ig. **MASZK VISELÉSE KÖTELEZŐ!**

Igény esetén kedden és csütörtökön 9:00-12:00 óráig kollégáink vállalják a kikölcsönzött könyvek házhozszállítását. A visszahozott könyveket 1 hétig karanténban tartjuk, majd azt követően válnak újra kölcsönözhetővé. A rendkívüli szolgáltatások igénybevételére a könyvtárba beiratkozott olvasóknak van módja, de lehetőség van új tagok beiratkozására is az ablakos pultnál. Kérjük, könnyítsék meg kollégáink munkáját azzal, hogy könyvigényeiket, előjegyzéseiket lehetőség szerint telefonon vagy e-mailben jelzik: 06-28-580-530, 06-30-638-4603, bartok.kultura@gmail.com, turakonyvtar@gmail.com

Megértésüket és türelmüket megköszönve, bízva a mielőbbi személyes találkozásban, jó egészséget kívánunk! Addig is aktualitásainkból és archívumunk érdekességeiből szemezgetünk az érdeklődők számára, ezért figyeljék Facebook oldalunkat és hamarosan induló honlapunkat! Tisztelettel és üdvözléssel az intézmény munkatársai nevében,

Tura, 2020. november 12.

Seres Tünde s.k. igazgató

Hogyha most elindulok,
aztán balra fordulok,
egy kis útig, titkos útig
lábujjhegyen eljutok.

Egyik oldalt házak háta,
fal a másik oldalon,
és a lombok zöld szakállá
átömlik a kőfalon.

Nem jár erre senki, senki,
csak talán a Nem-tudom-ki,
az is akkor, hogyha kell,
kézen fogva Senkivel.

Messze innen utcalárma,
messze dong a kisvasút
így bújjik a - pszt, pszt!
így lapul a - pszt, pszt!
titkos út.

(Nemes Nagy Ágnes)

A Kastélykerti Óvodában is, - mint mindenhol mostanában - kicsit csendesebben, óvatosabban kezdődött az év, de azért a csoportok hétköznapijait a biztonság szabályainak betartása mellett szeptemberben több program is színesítette.

A hónap közepén a tűzriadó gyakorlat tette próbára minden gyermek és felnőtt ügyességét. Nagyon büszke volt mindenki, hogy egy perc negyvenkét másodperc alatt mindenki elhagyta az épületet!

A következő időszak a betakarításról, a szüretről, a Mihály-napról és a Némese Napjáról szólt. Az egész hetes projekt alatt szeptember 24-én szőlőt préseltünk, mustot kóstoltunk, lovas játékot játszottunk, Vivi néni táncházában vígan roptuk.

29-én a Némese Napja alkalmából az óvó nénik csodás kis mesével lepték meg a gyerekeket, majd másnap a Mihály-napi vásárral folytatódott a programunk. Dél előtt a népszokást elevenítette fel a Méhecske csoport az óvó nénik segítségével, majd délután jótékonyági kirakodó vásár volt. A sok portéka árából karácsonyra kerül játék a fenyőfa alá minden csoportnak.

A következő héten minden csoport állatos projekteket tervezett, majd október 7-én Szilágyi Mihály (Cirok) és neje Pannika jóvoltából ülhattünk lovon, vezethettük a kis pónit, kipróbálhattuk, hogyan ültek dédszüléink a szalmával felszórt platón. Még az etetéssel is megpróbálkoztak többen. Így ünnepeltük az állatok világnapját. Ezúton is köszönjük szépen!

Közben az egészséges testmozgás népszerűsítése jegyében volt egy kis toborzó-bemutató az udvaron. Öröm volt nézni a kis "Puskás Öcsiket" és „Puskás Pannikat”, amint a cipőjükre nőtt a labda! Edző bá' álla is leesett, hogy a legkisebb fiúcska hogy kergeti a golyót!

Október 12-étől tökös hetünk volt, amikor tököt fagragtunk, tököt sütöttünk, tökmagot pirítottunk minden csoportban. A termekben, a folyosón, a lépcsőn töklámpás csodák világítottak mindenütt, terjengett a finom illat, nagy volt a boldogság!

Az elkövetkező napokban is az ős színeinek, a betakarításnak, szenteljük időnk javát egészen novemberig, amikor is a hónapot a hagyományos Egészség-héttel fogjuk kezdeni.

Odakint történjen bármi, a mi napjaink vidáman, aktívan telnek! Kell egy biztos hely, kell a boldog gyermekkor!

Szeretettel: a Kastélykerti Ovisok

Hevesy - hírek

COVID-intézkedések

Iskolánkban október 1-től hőmérsékletet mérünk a gyerekeknek és az intézmény valamennyi dolgozójának. Kézfertőtlenítés és hőmérés után léphetnek be a tanulók az iskolába. A maszk viselése kötelező a folyosókon és a közösségi tereken, ezt a többség be is tartja. A Hevesy úti épület aulájában automata kézfertőtlenítőt helyeztünk el, így azt bármikor használhatják tanulóink, de minden szinten található kézfertőtlenítő a folyosóra kihelyezve.

Idegenek nem léphetnek be az iskola épületébe, ügyintézés céljából kérjük telefonon keressék az iskola dolgozóit.

FOGADÓ ÓRA

A vírushelyzetre való tekintettel a november 2-ára tervezett fogadó órát nem tudtuk a hagyományos módon megtartani. Készséggel állunk a szülők rendelkezésére üzenet formájában. A Kréta rendszeren keresztül gondviselői jelszóval belépve feltehetik kérdéseiket az osztályfőnököknek, illetve a szaktanároknak. Kizárólag a gondviselői felületről elküldött kérdéseket tudjuk figyelembe venni.

OKTÓBER 23.

Kálna Tibor tanár úr szervezésében emlékeztünk meg 1956. október 23-áról. Kivételesen nem az udvaron, hanem a tantermekben hallgattuk meg az ünnepi összeállítást. Köszönjük a résztvevőknek a szereplést!

Állatok Világnapja (okt.4.)

Idén is gyönyörű munkák érkeztek a rajz- és fotópályázatra. A rajzok témája a vizek, tengerek állatai voltak. A fotók témája a mikrokörnyezet (bogarak, csigák, lepkék...) volt. A díjazottaknak ezúton is Gratulálunk! Elismerésül oklevelet, apró ajándékot és osztályfőnöki dicséretet kaptak a legyesebbek:

Fotópályázat:

1.Sáfrány Sára 6.a (sáska); 2.Murányi Szófia 4. évfolyam (szender, bodobács); 3.László Patrik 1.a (szarvasbogár); 4.Takács Janka 3.a (meztelen csiga)

Rajzpályázat: Alsó

- Gyémánt fokozat: Dénes - Nagy Emma 1.a, Kajári Hanna 2.b, Kis Panna 3.b, Galambos Bálint 3.b

- Arany fokozat: Talabos Levente 1.c, Rácz Tamás 2.a, Tóth Petra 3.b, Szilágyi Dorina 4.b, Szénási Olivér 4.b

- Ezüst fokozat: Szűcs Lilla - Ilyés Loretta 1.b, Eledu Dávid 3.b, Bojtár Gréta 3.b, Dusa Hanna 3.b

- Bronz fokozat: Ledniczky Nikoletta 1.c, Szénási Olivér 1.a, Kurdi Kinga 2.b, Bodovics Hanna 3.a, Henczler Tamás 3.b, Apjok Bence 4.a, Tóth Gáspár Levente 4.b

Rajzpályázat: Felső

- Gyémánt: Buzás Ramóna 7.b, Kovács Szabolcs 6.b, Lajtos Léna 6.a, Meleg Lili 6.a, Murányi Mira 6.a

- Arany: Kalacs Noémi 8.c, Vidák Fanni 8.c, Ruha Cintia 7.a, Ruha Regina 6.b

- Ezüst: Dolányi Fanni 6.b, Henczler Sára 6.b, Varjú Anna 6.b, Hugyák Márk 5.a

- Bronz: Lapu Vanda 7.a, Tóth Gáspár Noémi 6.a, Lukács Ádám 8.c, Kállai Zita 7.c

Fenntarthatósági Témahét (okt.5-9.)

Faültetési Akció: a Nemzeti Biodiverzitás - és Génmegőrzési Központ biztosít az iskolánk számára egy facsemetét (alma), amelyet november elején ültetünk el.

Megtörtént a szelektív hulladékgyűjtés fontosságának kiemelése az osztályfőnöki órákon.

Az Idegen nyelvi munkaközösség is csatlakozott a programhoz: Recycled Animals néven. A diákok újrahasznosított alkotásokkal készültek joghurtos dobozok, flakonok, wc guriga, gomb, maradék ruhaanyag felhasználásával, felsőben a technika órákon készültek képek tejföls - joghurtos záró fóliákból.

A Hevesy úti iskolaudvaron a magas ágyásba ültetünk az 5.c osztályos tanulókkal (citromfűvet, mentát, metélőhagymát, varjúhájat és ibolyát).

Kiss Alexandra a 3.b osztállyal zöldséges ládába ültetett sok-sok szép növényt (zsázsa, eper, metélőhagyma, oregánó, varjúháj, ibolya, erika félek...stb). Igazi kis oázist hoztak létre a Tabán úti udvarban.

Zöldség - Gyümölcs Fesztivál

Alsó évfolyamokon szobrokat készítettek és a kóstolgatásé volt a főszerep:

Felső évfolyamokon tökfárgás volt a feladata az osztályoknak:

Minden iskolaépületnél szeretnénk létrehozni apró „konyhakerteket”. A helyük kijelölésre került, a megvalósításuk folyamatban van. Terveink között szerepelnek a fontosabb zöldségnövények, fűszer – és gyógynövények. Tanórákon a gyakorlati foglalkozás, a növényismeret, a természet szeretete és az ÖKO szemlélet fog érvényesülni.

FELHÍVÁS!

Kedves Szülők és Gyerekek!

Iskolánk őszi, szokásos papírgyűjtése a járványhelyzet miatt tavasszal lesz megtartva.

Az osztályok versenyeznek egymással (a győztesek pénzdíjazást kapnak) és a részvételért osztályfőnöki dicséret jár. Célunk a fenntarthatóság és az újrahasznosítás értékeire való figyelemfelhívás. **Papírgyűjtésre fel!**

Szűk körű megemlékezésen Marosvölgyi János és Juhász Sándor alpolgármesterek Tura Város Önkormányzata képviselőjében, valamint Lajtos János, Horváth Csaba és Széles Szabolcs a FIDESZ helyi szervezete elöljárói főhajtás mellett helyezték el koszorúikat az '56-os hősök emlékére állított kopjafánál a templomkertben.

A szabadság napja

A Magyar Távirati Iroda Tanács körüti szerkesztősége előtt is elvonult az egyetemi ifjúság, a hozzájuk csatlakozó járókelők tömege a Petőfi-szobornál meghirdetett gyűlésre ment. A hírügynökség felvételein óráról órára bontakozik ki a forradalom első napja.

Forrás: <https://hirado.hu/2017/10/23/ritkan-latott-pillanatok-56-oktober-23-rol/>

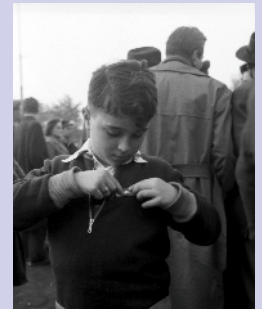
Gyűlés a Műszaki Egyetemen, Budapesten 1956. október 22-én (Fotó: MTI/Munk Tamás)

Egyetemi hallgatók kítűzik a nemzeti színű kokárdákat. A felvétel a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem (ma Közgazdaságtudományi Egyetem) előtt készült 1956. október 23-án (Fotó: MTI/Munk Tamás)

Járókelők olvassák a Rákóczi út és Múzeum körút sarkán az egyetemi ifjúság felhívását, melyet a Jövő Mérnökei című műegyetemi lap különkiadásban közölt (Fotó: MTI/Fényes Tamás)

Egy gyermek nemzeti színű kokárdát tűz ruhájára (Fotó: MTI/Samai Antónia)

Hatalmas tömeg vonul a Tanács (1991-től Károly) körúton (Fotó: MTI/Tóth László)

Felvonuló fiatalok tartanak a Kossuth térre, a 23-i Parlament előtti tüntetés helyszínére (Fotó: MTI/Fehérvári Ferenc)

Felvonuló fiatalok tartanak magyar és lengyel zászlóval a Bem József térre a budai rakparton, háttérben a Kossuth híd és a Parlament épülete (Fotó: MTI/Fehérvári Ferenc)

Megáll a gépkocsiforgalom az egyetemisták felvonulása miatt a Sztálin úton (később Népköztársaság útja, ma Andrássy út) (Fotó: MTI/Jármai Béla)

Tüntető a Petőfi-szobornál, a Március 15-e téren (Fotó: MTI/Farkas Tamás)

Sinkovits Imre, a Nemzeti Színház művésze a Nemzeti dalt szavalja a Petőfi-szobornál a forradalom idején (Fotó: MTI/Fényes Tamás)

Veres Péter népi író, a Nemzeti Paraszt Párt volt elnöke, a Magyar Írók Szövetségének elnöke felolvassa az Írói Szövetség kiáltványát a Petőfi-szobornál (Fotó: MTI/Munk Tamás)

Tüntető fiatalok vonulnak magyar zászlókkal egy budapesti utcán (Fotó: MTI/Elek Emil)

Felvonuló fiatalok a Bem-szobor előtti tüntetésen (Fotó: MTI/Fehérvári Ferenc)

Az összeállítást készítette: Boda-Tóth Mária

Tüntető tömeg a Parlament előtt Nagy Imre képével. A táblán olvasható felirat: „Provokátorokat nem tűrünk soraink közt!” (Fotó: MTI/Mező Sándor)

Nagy Imre megérkezik a Parlamentbe (Fotó: MTI/Petrovits László)

Nagy Imre miniszterelnök beszél a forradalmi tömeghez a Parlament erkélyéről (Fotó: MTI/Hollós Tibor –Petrovits László)

Sinkovits Imre színművész szaval a Parlament előtti tüntetésen a Kossuth téren az 1956-os forradalom idején (Fotó: MTI/Farkas Tamás)

Déry Tibor egy rádiós vágókocsiban szöveget olvas be a mikrofonba. Az esti sötétség miatt öngyújtóval világítanak (Fotó: MTI/Munk Tamás)

Fáklyás tüntetés a Parlament előtt a forradalom idején (MTI-fotó)

Ünnepelő fiatalok a Sztálin-szobor ledöntésekor a Dózsa György úton (Fotó: MTI/Müller Lajos)

Ujjongva ünnepli a tömeg a Felvonulási téren a Sztálin-szobor ledöntését az 1956-os forradalom idején (MTI-fotó)

„1956. október 23-a örökké élni fog a szabad emberek és nemzetek emlékezetében. E nap a bátorság, az öntudat és a győzelem napja volt. A történelem kezdete óta nincs még egy nap, mely világosabban mutatja az ember csillapíthatatlan vágyát a szabadság iránt – bármily kicsi is a siker esélye, s bármily nagy is az áldozat, amit követel.”
John F. Kennedy (1960)

Forradalom és szabadságharc Magyarországon, 1956-ban.

A képen: Lángvágóval próbálják a Sztálin-szobor lábát átvágni (Ledől: 21 óra 37 perckor.) (Fotó: MTI/Müller Lajos)

Esti felvétel a Magyar Rádió előtti tüntetésről (Fotó: MTI/Fehérvári Ferenc)

Tisztek érkeznek a Petőfi Akadémiáról a Magyar Rádió őrsegének megerősítésére október 23-án este (MTI-fotó)

Segítünk, Biztosítunk, Védünk

Közel két évtizede a Tura Biztonságáért 2002 Polgárőr Egyesület szolgálatában:
Kajtor Péter

Emlékszel még a kezdetekre, mikor elindult a polgárőrség Turán?

Az első polgárőr csoport 1991-ben alakult meg Diós Csaba vezetésével, 14 fővel, akik a rendőrökkel együtt teljesítették a szolgálatot. A csoport 2003 novemberében alakult egyesületté Tura Biztonságáért 2002 Polgárőr Egyesület néven. Szilágyi József volt akkor az egyesület elnöke majd egy rövid ideig Gyenes László majd utána Lukács István lett az elnök, aki azóta is vezeti a csapatot. A polgárőrséget 2002-ben szervezte újjá Szilágyi József (Söpy) és Lajtos János (Szatyor). Ők hívtak be a csapatba és azóta itt vagyok, mint alelnök. A polgárőr igazolványom 2002. február 9-én lett kiállítva.

Azóta alelnöke vagy a polgárőrségnek és emellett a közel múltban rangos díjjal ismerték el a közel két évtizedes munkád.

Június 30-án kaptam meg a Tura Biztonságáért 2002 Polgárőr Egyesület alelnökeként, a Polgárőr Érdemkereszt Arany Fokozata kitüntetését. A díjat Túrós András az Országos Polgárőr Szövetség elnöke adta át Dunaföldváron, az Országos Polgárőr Szövetség regionális polgárőr napi ünnepén.

Azt ki kell emelnem, hogy ez **nem csak az én díjam, hanem az egész polgárőr csapaté is.** Ezért a díjjal kapott pénztalamból meghívtam egy ünnepi vacsorára polgárőrség tagjait, Szendrei Ferenc polgármester urat, Juhász Sándor alpolgármester urat, aki a közbiztonságért is felel.

A megjelentek előtt először is a feleségemnek mondtam köszönetet, mert a közel 20 év alatt számtalanszor csörgött a telefonom, amin segítséget kértek tőlem és én az éjszaka közepén is bármikor elindultam, csak annyit mondtam, anya majd jövök. Számtalan ilyen „anya majd jövök” volt, ezért nagy-nagy köszönet jár érte, hogy sosem tett ezért szemrehányást. Belvizek, árvizek, balesetek, rendezvények biztosítása, betörések, és még sorolhatnám azt a sok feladatot, amit lelkiismeretesen végeztünk el a kollégáimmal az évek alatt, akiknek szintén nagy-nagy köszönet jár ezért.

Emellett fontos kiemelni azokat, mint a polgármesteri hivatal, cégek, és magánemberek, akik anyagilag is patronálják a polgárőrséget. Nélkülük nem lenne helyben polgárőr csapat. A rendőrséggel kitűnő a kapcsolatunk, kölcsönösen segítjük egymás munkáját. Emellett a szomszédos településekkel is megállapodási szerződésünk van a polgárőrségek részéről. De említhetném a Forma 1 Hungaroringi futamán történő helytállásunkat már 10 éve. Ezek mellett, Bag, Aszód, Hévízgyörk, Hatvan, Vácszentlászló polgárőrségével van megállapodási szerződésünk egymás felé, segítségnyújtásról.

A sok feladat mellett a város összes rendezvényét ott vagytok a rend biztosítása érdekében ahol jó látni, hogy sok fiatal csatlakozik hozzátok.

Az természetesen, hogy a helyi rendezvények állandó segítői vagyunk. Összesen 18-an vagyunk helyben polgárőrök. Nálunk a csapatban három hölgy van, akik kiválóan végzik el a feladatukat. A beosztás szerint minden éjszaka szolgálatban vagyunk Tura egész területén. A fiatalok is becsületesen csinálják meg akár a rendkívüli feladatokat is. Sze-

rencsére vannak utódok, mert lassan és is kiöregszem és jó látni, hogy van, aki tovább viszi majd a polgárőr stafétabotot. Nagyon ütőképes fiatal gárda van itt nálunk, akikre büszke vagyok.

Ki lehet a polgárőrség tagja?

A polgárőrség tagja lehet minden 18. életévét betöltött, büntetlen előéletű magyar, vagy Magyarországon állandó lakcímmel rendelkező külföldi állampolgár. A jelentkezőből akkor lesz tag, ha az egyesület tagjai a tagok sorába felveszik, ahol az aláírásával igazolja azt, hogy az egyesület és a polgárőrség célkitűzéseivel és szabályaival egyetért és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek tartja.

Minden információt megtalálhatnak az érdeklődők a www.turairpolgarmorsege.hu oldalon is.

Milyen feladatokat lát el egy polgárőr?

A polgárőrség fő tevékenysége továbbra is a bűnmegelőzés, de a polgárőrök feladatai időközben folyamatosan bővültek: bűnmegelőzés, környezetvédelem, állatvédelem, katasztrófa helyzetek megelőzése, rendezvénybiztosítás, áldozat és családvédelem, drogmegelőzés, jelzőri szolgálat, közreműködés eltűnt személyek, tárgyak felkutatásában, Szomszédok Egymásért Mozgalom szervezésében. A polgárőrök emellett rendszeresen részt vesznek az együttműködő partnereivel közösen szervezett szolgálatokban és képzésekben.

A feladatok most kibővültek egy rendkívüli új dologgal, amit úgy hívnak, hogy koronavírus. Hogyan változott ezáltal a tevékenységetek?

A koronavírus alatt mi is fokozott figyelemmel vigyázunk egymásra és másokra. Minden védelmi eszközzel el vagyunk látva, gumikesztyű, fertőtlenítőszer, maszk. Az autót is folyamatosan fertőtleníttük. Amennyiben valaki rosszul lesz az utcán vagy bármi történik vele akkor azonnal mentőt hívunk. Fokozottan figyelünk az egyedül élőkre. Ebben a helyzetben kölcsönös figyelmet kérünk mindenkitől, mert a különböző szabályok miatt feszültebbek az emberek. A helyi szabályokra is figyelmeztetni kell az embereket, például a piacon és a vásárban is maszkot kell viselni.

Egyre közeledek az évvégi ünnepek. Hogyan készültek fel ezekre a napokra?

Valóban jön az év vége és jönnek az ünnepek a karácsonyi vásárlások. Ezért mindig arra hívom fel a figyelmét az embereknek a kollégáimmal együtt, hogy nagy tömegben, vásárok, piacok, bevásárlások vagy utazások alkalmával fokozottan figyeljenek az értékeikre, mert nem mindenki jó szán-

Közel húsz éve végzed a polgárőr tevékenységedet, mi motivál téged ennyi idő elteltével is?

Annak idején, amikor megalakultunk, teljesen tapasztalatlanul indultunk el az egésszel. Ma már nagy elismeréssel beszélnek rólunk, országosan szinten is, amit ugye, elismertek a közelmúltban azzal a díjjal, amit én kaptam meg, de gondolatban az egész polgárőr csapat kezét fogva vettem át.

Ezt csak szívvel-lélekkel lehet csinálni, másképpen nem. Ez közös érdekünk, hogy a lehető legbiztonságosabb legyen Tura, ennek érdekében megteszünk mindent. Ezt nem lehet félgőzzel csinálni. Itt csak az marad, meg akiben van hivatástudat. Azt pedig sosem szabad elfelejteni, hogy ezt a munkát a polgárőrök a település iránt szeretetből, ingyen végzik a szabadidejükben, amelyet éppen a szereteteiktől vesznek el. Itt nincs ünnep vagy hétvége, amikor kell, megyünk és segítünk. Ez így lesz a jövőben is, ezt a többiek nevében is megígérhetem, amiért nagy köszönet jár a turai polgárőr csapatnak.

Szénási József

Fotó: Csilla Fotó (archív 2018)

dékkal közlekedik a tömegben. Mindenkinél több pénz van, többet vásárol. Ezért az értékekre nagyon figyeljen mindenki a pénztárcájára különösen. Az autóban hagyott dolgokat ne hagyjuk szem előtt, mert az örömben könnyen üröm vegyülhet. Amennyiben olyan dolgot tapasztalnak, ami hatósági intézkedést igényel, akkor azonnal hívják a 112-es számot és kérjenek segítséget.

Aranyeső a III. Hévízgyörki Népdaléneklési Versenyen

Hévízgyörk Község Önkormányzata, a Hévízgyörki Petőfi Sándor Általános Iskola, valamint a Hévízgyörki Asszonykórus Népművészeti Egyesület már harmadízben szervezte meg a Pest Megyei Népdaléneklési Versenyt valamennyi Pest megyében és Budapesten működő általános iskola, valamint művészeti iskola tanulóinak meghirdetve. Ezáltal is szerették volna felhívni a figyelmet a Galga mente népdalos értékeiben egyik leggazdagabb településére, Hévízgyörkre.

Ahogy minden évben, idén is többen képviselték a Turai Hevesy György Általános Iskolát egyéni és csoportos produkciókkal, együttműködve a turai Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtárral. A járványügyi veszélyhelyzet miatt ebben az évben rendhagyóan online formában került megrendezésre az esemény.

A verseny fővédnöke és tiszteletbeli elnöke Szabó István – Pest Megye Közgyűlésének elnöke volt, védnökei voltak: Bazan Tibor – Hévízgyörk Község polgármestere, Szabóné Forgács Gabriella – a Dunakeszi Tankerületi Központ igazgatója, Terék József – Hévízgyörkre települt főszervező, a zsűri tagja, Pest Megyéért Emlékéremmel, Magyar Arany Érdemkereszttel kitüntetett zenei előadóművész, zenepedagógus, zeneszerző, zenei rendező, Pest Megye Önkormányzatának kulturális szakreferense, az MMA Köztestületi tagja.

Számtalan népdalos gyűjtés készült a Galga mentén, ezen belül Hévízgyörkön is az elmúlt hat évtizedben. Kiss Lajos, Borsai Ilona, Lázár Katalin, Tímár Sándor, Halmos István, Erdélyi István, Hintalan László, Maczkó Mária, Blaskó Csaba, Rónai Lajos, Iglói Éva, Terék József 1954 és 2018 közötti időszakban megörökítették azokat a helyi népdalokat, melyek mind mennyiségében, mind minőségében egy egyedülálló képet adnak az adatközlő énekesek repertoárjáról. Ebből a gazdag dallamkincsből – melyet Dr. Lázár Katalin és Terék József népzene kutatók Hévízgyörki népdalok című könyvükben nagy lélegzetű, válogatott gyűjteménybe rendeztek 2018-ban Hévízgyörk Község Önkormányzata kiadásában – lehetett csokorba rendezni a felkészítőknek a szívüknek legkedvesebbeket.

A telefonnal vagy videokamerával a lakóhelyen rögzített kép- és hangfelvételeket vágtatlan formában kellett

elküldeni. A Maczkó Mária vezette Turai Kisénekmondók (Barna Judit, Bohák Viola, Bohák Zenina, Henczler Sára, Kátóna Eszter, Lévai Mária Mandula, Sáfrány Sára), mint a turai általános iskola tanuló október 23-án, az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulóján vették fel produkcióikat a művelődési házban, így egyúttal magyarság énekekkel nemzeti ünnepünkről is megemlékeztek. Az összeállítások október 27-én kerültek zsűrizésre Hévízgyörkön.

A Kisénekmondók csoportosan és szólóban is fényeskedtek, mondhatni csillagként ragyogtak - lelkük, tekintetük, s a megérdemelt eredményeik egyaránt. Arany diplomát érdemeltek ki a Turai Kisénekmondók csoportos ének, Bohák Viola, Bohák Zenina, Lévai Mária Mandula szólóének, ezüst diplomát szerzett Barna Judit szólóének kategóriában. Tárgyjutalomként az 50 éves a Hévízgyörki Asszonykórus című, 2019-ben megjelent könyvet, a hévízgyörki templomot ábrázoló tányért, valamint emlékmédaókat kaptak a verseny résztvevői, mely sokkal inkább tekinthető egy örömemlékes találkozóknak, ahol a szakmai munkát zsűri minősíti. Elvetik a helyezések kizárólagosságát, ezzel, mintegy jelezve, hogy nem egymást legyőzni várják a fiatalokat, hanem egymás örömeiben osztozni, találkozni, fejlődni, gazdagodni. Az esemény fényképes beszámolója megtalálható az alábbi címen: <http://www.pestmegye.hu/hirek-altalanos/4308-online-nepdaleneklesi-versenyt-rendeztek-hevizgyorkon>

Benke Zsolt – Seres Tünde

Fotó: Bartók Béla Műv. Ház és Könyvtár

SÁRA SÁNDOR 87

Sára Sándor, városunk szülőtte, Tura Díszpolgára, a Nemzet Művésze címmel, a Magyar Művészeti Akadémia Életműdíjával kitüntetett, Kossuth-nagydíjas magyar operatőr-filmrendező 2020. november 28-án lenne 87 éves.

A 2019. október 11-én a budapesti Szent István Bazilikában megtartott búcsúmisét követően a nyár folyamán, 2020. június 20-án médianyilvánosság nélkül, szűk családi körben helyezték örök nyugalomra Sára hamvait turai házának kertjében, végakaratóhoz hűen. Ady költeményének címét életének mottójául, versét alkotói küldetésének ars poeticájául választva jelképesen is beteljesült a vállalt életfeladata. Valóban földre hullott kőként, a természet alkotta példás egyszerűséggel, sziklaszilárdan borul szemfedőként Sára dicső poraira a második otthonának, Köveskálnak közeléből, a Balaton-felvidék balatonhenyei kőbányájának egyik darabja. A jövő feladata, hogy a család, a Sára Sándor által alapított „Földobott kő” Alapítvány és a társalapító Tura Város Önkormányzata közös összefogásával hogyan tud legalább alkalomszerűen a nyilvánosság számára is látogathatóvá válni kegyeleti helyként Sára síremléke. Addig is ki-ki lehetőségei szerint gyűjtsen egy gyertyát a művész emlékére születésének évfordulóján.

Az MMA Kiadó a 2020. szeptember 17. és 20. között online formában megrendezett 91. Ünnepi Könyvhét alkalmából jelentette meg a Sára Sándor életművéről készült könyvet, melynek megszületéséhez a „Földobott kő” Alapítvány több kuratóriumi tagja – Pintér Judit, Kovács Géza –, s más turai illetőségű szakember – Benke Attila, Seres Csilla – is hozzájárult. „Hogyan is lehetne beszélni Sára Sándorról, aki ízig-vérig vizuális művész volt? Képekkel, képekben! Életét és művészetét az igazság keresésének és feltárásának igénye, valamint a mindenkori alávetettek iránti szolidaritás vezérelte. Az életmű legfontosabb pontjait összefogó reprezentatív album méltó emléket kíván állítani a sokoldalú - rendező, operatőr, fotós, tévéigazgató - művésznek. A kötetben gazdagon illusztrált írások és közel 200 fotó eleveníti fel kivételes személyiségét és művészetét.” – olvasható a kiadó ajánlásában.

Az Alapítvány az ezévi őszi időszakra tervezte a Sára életmű népszerűsítését általános- és középiskolai rendhagyó órák keretében, melynek részeként a Pest Megye Önkormányzata 150.000,- Ft-os támogatásával megvásárolt 40 db új Sára album is ünnepélyesen átadásra került volna. A járványügyi helyzetre való tekintettel ez a tervzet a pandémiát követően kerülhet megvalósításra. A céltelepülések közt kiemelten szerepelnek az Alapítvány alapító okirat szerinti kedvezményezett Galga menti települések: Püspökhatvan, Galgagyörk, Galgamácsa, Iklad, Domony, Aszód, Kartal, Bag, Hévízgyörk, Galgahévíz, Tura, Zsámbok, Jászfényszaru, Boldog.

A „Sára Sándor” címet viselő kiadványról több hírportálon fellelhetünk recenziót, könyvajánlót, melyek közül kiemelkedik Lőrincz Sándor Somogy megyei újságíró írása, mely rövidített változatban az Új Ember 2020. október 11-i

Fotó: Csilla Foto

Ady Endre: A föl-földobott kő

Föl-földobott kő, földedre hullva,
Kicsi országom, újra meg újra
Hazajön a fiad.
Messze tornyokat látogat sorba,
Szédül, elbusong s le hull a porba,
Amelyből vétetett.
Mindig elvágynak s nem menekülhet,
Magyar vágyakkal, melyek elülnek
S fölhorgadnak megint.
Tied vagyok én nagy haragomban,
Nagy hűtlenségben, szerelmes gondban
Szomoruan magyar.
Föl-fölhajtott kő, bús akaratlan,
Kicsi országom, példás alakban
Te orcádra ütök.
És, jaj, hiába mindenha szándék,
Százszor földobnál, én visszazállnék,
Százszor is, végül is.

száma Mértékadó című kulturális mellékletének Könyvajánló rovatában, valamint a Magyar Kurír - Katolikus hírportál Kultúra rovatában jelent meg. (<https://www.magyardurir.hu/hirek/nagyito-alatt-sara-életmu>; <https://ujember.hu/az-uj-ember-oktober-11-i-szamanak-kulturalis-melleklete>)

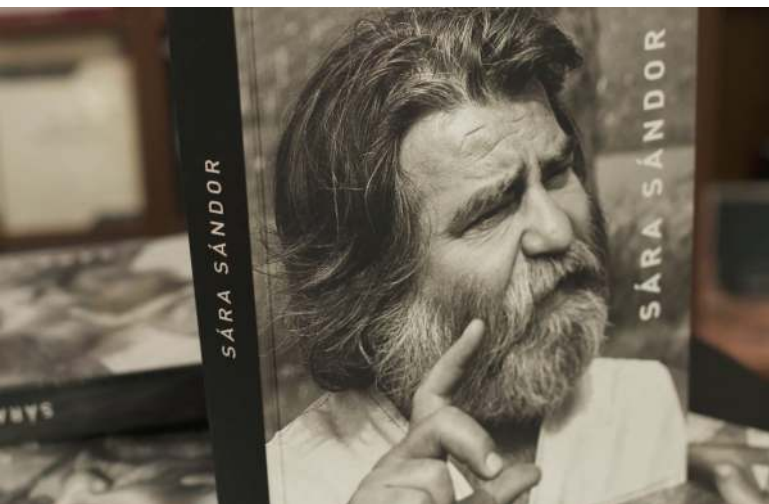
Benke Zsolt - Seres Tünde

NAGYÍTÓ ALATT A SÁRA-ÉLETMŰ

A Magyar Művészeti Akadémia súlyos könyvet tett le a hazai kultúra, azon belül is a film- és fotóművészet asztalára. A Nemzeti Filmintézet – Filmarchívum és a Sára család közreműködésével, tanulmányokkal gazdagítva jelent meg az a vaskos kötet, amely az egy éve, szeptember 22-én elhunyt Balázs Béla-díjas, Kossuth-nagydíjas Sára Sándor operatőrnek, rendezőnek, fotóművésznek, a Duna Televízió egykori elnökének életművét veszi nagytitka alá. A *Pintér Judit* szerkesztő és *Kincses Károly* képszerkesztő igényes munkájának gyümölcset sajnos nem érthette meg a kötet főszereplője; jóllehet, tudott e tervről, és nagyon várta megjelenését.

Az esszékből építkező, mintegy 200 fotóval illusztrált, 400 oldalas kötetnek oda-fentről is örülhet, hiszen földije, az ugyancsak turai gyökerű *Kovács Géza*, a Galga mentéről származó fiatal filmes alkotókat segítő Földobott kő Alapítvány kuratóriumi elnöke szerint is: Sára Sándor már életében elfoglalta helyét az egyetem és a magyar filmtörténetben, a magyar kultúrában, de a művészi életművek legnagyobb ellensége a felejtés...

Sárát a „nemzet lelkiismeretének” tekintették sokan; aki ismerte, az tudta, hogy érték- és mértékadó személyiség. Néhány éve magam is beszélgettem vele, s tulajdonképpen egyetlen mondatba tömörítette ars poeticáját: „Az volt a dolgom, hogy tükröt tartsak.” E kivételes életmű előtt tisztelgő kötet is ugyanezt teszi: tükröt tart. Elsősorban a pályatársaknak: rendezőnek, operatőrnek, fotósnek, s ezzel együtt a közönségnek, a társadalomnak és a politikának – bemutatva azt is, hogy lehetett az igazság oldaláról megvilágított magán- és kollektív bűnököt feltárni és filmre vinni, s azt is: miként kerülhetett adásba a sokáig dobozba zárt történelem...

Amikor a számos kitüntetés mellett a Magyar Művészeti Akadémia életműdíjával is elismert alkotót arról kérdeztem, milyen testamentumot hagyta a magyar nemzetre, rögtön rávágta: „Tessék tisztességesen élni!”

Az értekezések sorát *Gelencsér Gábor* kezdi, aki Sárának a magyar filmkultúrában elfoglalt helyéről ír számos filmjét kiemelve, hiszen a Nemzet Művésze több tucat filmben dolgozott operatőrként, és több mint harminc alkotást rendezőként jegyez. *Budapesti mesék, Orpheus és Eurydiké, Feldobott kő, 80 huszár, Árvácska, Ítélet, Sodrásban, Magyar nők a Gulágon, A vád* – néhány beszédes cím az életműből, amelyből kiemelkedik sokunk kedvence, a *Huszárik Zoltán* rendezte *Szindbád*, amelynek forgatásain akadt meg szeme későbbi feleségén, a szépségét még ma is őrző színésznőn, *Szegedi Erikán*.

Arcokra írt történelem címmel *Benke Attila* elemzi az életművet, a *Nehézsorsúak* című fejezetben *Pörös Géza* tanulmányrészletét olvashatjuk Sára dokumentumfilmjeiről, melyeknek többségében hallgatásra ítélt történetek elevenednek meg. *Bakos Edit* a Duna Televízió megalapítására emlékezik, Sára Sándor elnökségére, a remek vezető- és munkatársi gárdára, de a létért folytatott küzdelemre is ráirányítja a figyelmet. *Kincses Károly* a Sára-képek erejéről, üzenetéről szóló gondolatait osztja meg baráti hangú esszéjében; elárulja azt is: bizony semmisült meg fotósanyag, és lappangó felvétel, filmtekerics is akad. A képgalériát követően a *Földobott kő* Alapítvány kuratóriumi elnöke, *Kovács Géza* *Sára Sándor testamentuma* című, közvetlen hangú, Sára szüleire is emlékező írásában arról számol be: a mester még életében tett alapítványa, az özvegy közreműködésével, azzal a céllal jött létre, hogy ösztöndíjjal támogassa a Galga mentéről származó fiatal filmeseket. Illetve azokat, akik ezt a vidéket helyezik valós vagy képletes lencséjük fókuszába, a turai tornyos szülőház, benne emlékszobával pedig legyen gyakori helyszíne különféle rendezvényeknek, és működjön alkotóházként.

Sára egyébként zömmel helyi kiválóságokat kért fel kurátornak – köztük a Tura nevét messze földön népszerűsítő *Maczkó Mária* énekművészt és *Seres Tündét*, a „művelődési ház kifogyhatatlan energiájú vezetőjét” – ahogy a szerző fogalmazott – de a tagok között találjuk e kötet szerkesztőjét, *Pintér Juditot* is, aki Sára munkatársa volt a Duna Televíziónál.

Kovács Géza szeretetteljes szövege arra irányítja rá a figyelmet, hogy *Bartók* is gyűjtött itt egykoron, és „hamar nyilvánvalóvá vált, hogy folklóráját tekintve Tura nem egyedülálló jelenség, hanem a Galga patak mentén található települések alkotta etnográfiai egység része, vagyis egy nagyobb ívű kulturális kincs örökösei és birtokosai” a turaiak. Továbbá arról is képet kapunk, hogy *Huszárik Zoltán* is e táj szülötte, kihez életre szóló barátság kötötte Sárát, aki „itt látta először a vasúti síneknél dolgozó pályamunkásokat, és itt hallott először a háborúból hazatért férfiakról megrendítő történeteket a Don-kanyari pergőtűzekekről. Itt tanulta meg a sokat emlegetett anekdota szerint keserves szenvedéssel, hogy a kamerával nem szabad hazudni (...) és mindig legyen benne film.”

Gaál István, Kósa Ferenc, Szabó István alakja is meg elevenedik, mint ahogy arra is utal a szerző, hogy a *Cigányok* jórészt a szomszédos Valkón forgattatott, a Tízezer nap bizonyos részei pedig a turai kastélynál, a gépállomáson rögzítettek, és a *Csoóri Sándorral* közös *Krónikában-Pergőtűzben* számos turai férfi vallott szörnyű háborús élményeiről.

A tekintélyes függelékkel záruló album egy különleges művészt hoz közelünkbe, s ahogy elmélyültem e sok aspektusból megközelített, elemzett és értékelt, kivételes életműben, eszembe jutott *Kányádi Sándor* gondolata. Miután a *Hargita csíki* oldaláról hozott „összemarék” szülőföldet ráhíntette *Szász Endre* koporsójára a kaposvári Keleti temetőben, „a magunk szomorúságának enyhítéséül” azt mondta: „A fenyő (...) / A döntülést már nem is hallotta. / Fekszik a maga rontotta csapáson, s a / holtak nyugalmával túri, hogy ágait / lecsapdossák, hogy valódi nagyságát / lemérhessék a hűledező fejzések, akik / maguk sem gondolták ekkorának.”

Ez a kötet, illetve szerkesztői, segítői első lépésként mérhetetlenül sokat tett Sára Sándor szellemi örökségének bemutatásáért, életben tartásáért, és mindent elkövetett azért is, hogy kijózanítsa a Sára-életművet esetleg gyanakvón figyelő, „hűledező fejzéseket”. (*Sára Sándor, Magyar Művészeti Akadémia, 2020*)

Lőrincz Sándor

Hamvak a köveskáli kő alatt

A napokban beszéltem az özvegyvel, a szomorúságból lassan ocsúdó *Szegedi Erikával*, aki férje kívánságát teljesítve maga tervezte meg a végső nyughelyet. Sára Sándor a turai szülőház udvarán, kedvenc pihenőhelyéről, Köveskálról hozatott kő alatt alussza örök álmát. Hamvait a nyilvánosság kizárásával helyezték el. A kő közelében díszsövényt ültettek, és aki emlékezni szeretne rá, az a padra telepedve is megteheti. A sírkőre a tornyos szülőház Sára által használt szobájának ablakából is rálátni...

Szöveg: Lőrincz Sándor

Fotó: Magyar Művészeti Akadémia, Magyar Kurír

Van kérdésed az életről?

Palya János plébánossal beszélgettünk

A 2020-as év sok szokatlan és ismeretlen dologgal szembesített minket. Felforgatta a mindennapjainkat egy ismeretlen vírus, furcsa szabályokat kellett megszokni emiatt, megváltoztak egyes alapvető szokásaink és preferenciáink. A turai egyházközség életében is történtek változások – bár nem a vírussal összefüggésben. Ennek igyekeztünk jobban utána járni és Palya János atyától egy kicsit többet megtudni a „hogyan”-okról és a „miért”-ekről.

Ha valaki a templom környékén járt az utóbbi években, láthatott egy nagy molinót (a templom bejárata felett egy plakátot), amelyen a következő felirat szerepel: „Van kérdésed az életről?” A kérdőjelben pedig egy szó: Alpha. Adódik a kérdés: mi lehet ez? Maga a szó, hogy Alpha, a kezdetet jelenti, az alapot, az újrakezdet. Történtek jelentős változások, események, amelyek élénk reakciókat váltottak ki az emberekből, érzékenyen érintettek sokakat, talán azért is, mert nem értették, nem látták a célját, a lényegét, a motivációját. Mi ez a megújulás? Miért volt rá szükség?

A mottó az lehetne: „A szél ott fúj, ahol akar. Hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy.” (Jn 3,8) Mint ahogyan a Szentlélek is ezt teszi az Egyházban. A II. Vatikáni Zsinat is ezért indult el. Egy idős pápa volt a kezdeményező, akiről azt mondták: „már öreg, nem megfelelő erre”, és mégis jelentős megújulást tudott hozni az Egyházba. A mi megújulásunk sem újkeletű, hiszen visszanyúlunk egészen 2011-re, amikor elmentem egy Cursillo-ra, ahol rá kellett döbbernem, hogy feladatom van a megújulásban a rám bízott településeken. Nem sokkal később talákoztam egy nagyon szemléletes mondattal, ami szinte tökéletesen leírta a helyzetet: „A keresztény élet olyan, mint a lefelé menő mozgólépcső, amelyen fölfelé megyünk. Igencsak igyekezni kell, hogy előre haladjunk, és ha ezen a lefelé mozgó lépcsőn megállunk, akkor nem egy helyben fogunk állni, hanem egyre lentebb kerülünk.”

Tura egy olyan hely volt, ahol volt élet, volt lelki élet, de egy kicsit megrekedt a 80-as 90-es évek hagyományos kereszténységében, és nem változott, nem reagált a körülöttünk levő világ új kihívásaira. Ezzel a struktúrával már nem lehetett az új évezredben jól evangelizálni, és nem csak megtartani nem sikerült a közösséget, de elkezdett csökkenni a templomba járók száma. Sajnos a vallásukat gyakorló emberek egyre idősebbek lettek, és közülük nagyon sokan megtértek Teremtőjükhöz. A helyük üresen maradt a templomban, mert a családokból már egyre kevesebben jöttek, és nem töltötték fel a helyüket. Ugyanakkor csökkent a hittanra járó gyermekek száma is. Azt éreztem, hogy tennünk kell valamit, hogy ezt a folyamatot megállítsuk és megfordítsuk.

Elszaladt a világ az Egyház mellett? Nem reagált a körülöttünk száguldó világ változásaira, új kihívásaira? Nem elég intenzív, inspiratív a világhoz képest?

Valami ilyesmire gondolok. Valaha volt itt vasárnaponként 4 szentmise tele templommal, aztán a létszám és a szentmiseszám is elkezdett rohamosan csökkenni. Ekkor sejtett föl bennem, hogy ugyanezt már egyszer megtapasztaltam az előző helyemen, Tápiógyörgyén. Az a negatív tendencia, ami ott megjelent 25-26 éve, az a Galgamentére a 2010-es években gyűrűzött be – sajnos. Ez a negatív változás azonban a nyugati világban és sajnos Magyarországon is már régóta jelen volt. Ezt a tendenciát valamilyen módon lassítani kell. Ezt szeretnénk megállítani, és ha lehet, akkor pozitív irányba elvinni. Ennek érdekében indultunk el a Cursillo és az Alpha irányába. Mindkettő (a Cursillo és az Alpha is) lelkeségi moz-

galom, és azt kell leginkább tudni róluk, hogy nem más, mint célzott módszer, eszköz ahhoz, hogy az Egyházban aktívak legyenek azok, akik meg vannak keresztelve. A lényegi különbség a kettő között az, hogy a Cursillo azokra fókuszál, akik tevélegesen is tagjai az egyházközségnek, míg az Alpha az úgynevezett „peremre szorultakat” célozza meg, vagyis azokat, akik valamilyen oknál fogva vagy távol kerültek az istenhittől, vagy nem is találkoztak vele.

A Cursillo az Egyház aktív tagjait próbálja rávezetni arra, hogy az Egyház a tagjaitól válik élővé: nem a pap, vagy a püspök alkotja, élteni, hanem a tevékeny egyházi közösségek. Az Alpha ezzel szemben egy 12 hetes kurzus, ahol nem a tevékenység, hanem a közösségformálás a leglényegesebb cél, amiből a későbbiek folyamán lehet tovább építkezni. Egyházközségünkben először a Cursillo-s csoportok tevékenysége indult el, majd az Alpha, de mielőtt ez utóbbi elindult volna, egy új lelkeség képviselője érkezett az egyházközségeinkbe, Simon Zoltán diakónus személyében, aki a Szaléziak, vagyis Don Bosco lelkeségét hozta közénk. Mindez Vác-szentlászlón kezdődött. „Tanulás, munka és imádság: ez őrzi meg a fiatalokat jónak.” – ez a Szalézi lelkeség jellemzője.

Ami a legfontosabb, hogy minden egyes módszer, eszköz és technika egy nagy célt szolgál, hogy közösségek épüljenek ki, és ezek élő közösségek legyenek. Ehhez Dávid atya személyében kaptunk egy újabb nagy segítséget is itt, helyben – és később mellette még két újabb egyházközséget: Verseget és Kartalt, valamint Marton Zsolt püspök úr személyében egy olyan egyházmegyei megerősítést is, amely teljes mellszélességgel a megújulás mellett áll. A járvány okozta nehézségek lassítják ugyan a folyamatokat, de úgy látom, hogy a lendület nem tört meg, és a munka folyamatosan halad. Mint ahogy már hangsúlyoztuk, ennek a munkának az egyik alappillére a közösség.

Van-e az átalakítási folyamatnak felülről jövő kényszere, vagy inkább egy alulról szerveződő folyamat, amely megfelelő támogatást kap az egyházmegyétől?

A Püspök úr teljes mellszélességgel kiállt a megújulás mellett, és örömmel vette a kezdeményezéseinket, hiszen nemcsak az egyes egyházközségek, de az egész egyházmegye megújulása a célja.

Mi a következő lépés a megújulás folyamatában?

Az első lépés volt az egyháztanácscsal folytatott elemzés, ami azt jelenti, hogy több hónapon keresztül az egyháztanács aktívabb tagjaival értékeltük egyházközségünk helyzetét: mi az, ami most jó és meg kell tartani, és mi az, amit javítani kell.

A következő lépés az volt, hogy segítséget kértünk egy olyan szakemberekből álló csoporttól, akik kifejezetten az egyházi közösségek működésével foglalkoznak, és elemzésekkel tudják segíteni a változás folyamatát. Ez az NCD, vagy Egyházi Fejlesztők csapata, akik egy olyan eszközt vagy módszert kínálnak, amely az egyházközség helyzetének kérdőíves elemzése után útmutatást tud nyújtani a megújulás érdekében. Az NCD-sek egyházfejlesztői tevékenységet folytatnak, ami azt jelenti, hogy szerzetesrendeket, egyházmegyéket, egyházközségeket mérnek föl, majd a vezetőknek tanácsokat és képzéseket adnak a további fejlődéshez. Mi mindezt pályázati pénzből tudtuk megvalósítani.

Fontos mérföldkő volt a folyamatban a hitoktatás megújítása. A felnövekvő nemzedék a jövő generációja. Éppen ezért nem mindegy, hogy a hitalapokat hogyan sajátítják

el. Ebből következik, hogy a hitoktatás sikere, vagy sikertelensége nagyban befolyásolja a közösségünk életképességét. Másrészt a hitoktatás megújítása kulcsfontosságú, mert jó esetben nemcsak a gyermekeket, de a szülőket is el tudjuk érni az üzenetünkkel. A hitoktatás megújítása nélkül az egyház-közösség nem tud megújulni. Ez a megújulás azonban nem egy gyors folyamat. Első körben öt éves ciklusban terveztünk, aminek egyik része az iskolai hitoktatás megújítása.

Erről a következőket tudom elmondani: célunk, hogy az iskolai hittanórán kívül plébániai foglalkozásokon is megismertessük a gyermekeket és szüleiket az Egyház tanításiával. Az iskolai hittanórán az alapvető tudásanyag átadása a cél, míg a plébániai órákon kötetlen formában élhetik meg a gyermekek mindazt, amikről az órákon hallanak. Az újdonság ebben az, hogy a plébániai hittanra nemcsak hittanosok jöhetnek, hanem mindenki számára nyitott. Például, ha valaki erkölcsstan órára jár, de szeretné jól érezni magát egy közösségben, akkor szeretettel várjuk. A plébániai hittan lényege a kötetlen közösség, és talán ez a legnagyobb vonzereje is. Mindemellett célunk, hogy ne csak külön korcsoportok legyenek a plébánián, hanem családok, amelyek együtt akarnak tenni egy jobb közösségért, és megtapasztalni a közösségben megélt örömeit.

Van ennek már valami látszata, eredménye, újdonsága, ami kézzel fogható?

A mostani elsőáldozásra és bérmálkozásra készülőkkel már a megújulás fényében foglalkozunk, vagyis bevezettük, hogy havonta egyszer a gyermekeknek és szüleiknek is tartunk foglalkozásokat. A szülőknél megpróbáljuk átadni mindazt, amit a gyermekeknek, csak felnőtt szinten. Az első visszajelzések pozitívak mind a gyermekek, mind a szülők részéről.

Mik a tervek a jövőre nézve? Mik a következő lépések?

A megújulás olyan, mint a vízbe dobott kavics. Amikor a vízbe ér, egy kis hullámot gerjeszt maga körül, majd egyre többet és egyre nagyobb hullámokat. A megújulás folyamatában ilyenek azok, akik tennének azért, hogy jobb legyen az egyházközösségünk élete. Ezek az emberek missziós

tevékenységet végeznek. Őket fogja az NCD felruházni azokkal a technikákkal és ismeretekkel, amiknek a birtokában képesek lesznek a megújulás folyamatában tevékenyen részt venni, és a környezetüket „megfertőzni a jóság vírusával”. Reményeink szerint az új hullámban „megfertőzöttek” egyre szélesebb körben tudják majd ugyanolyan hatékonyan továbbadni a tudást és a lelkeséget, mint ahogyan kapták. Fontos, hogy ez a folyamat állandósuljon, és ne törjön meg, hanem generációkon átívelően egy élő, közösségi szellemet alkosson. Ebből a hitből, ebből a lelkeségből táplálkozva válhat élővé és túlélővé az Egyház közössége.

Vannak már eredmények?

Azt tapasztaljuk, hogy minden induló közösségnél előfordul, hogy a kezdeti lelkesedés kicsit alábbhagy, így kell a folyamatosság a már meglévő csoportoknál is. Kell, hogy a tüzet folyamatosan tápláljuk, mert csak akkor marad égve. Kell a támogatás, a buzdítás, a lelkesítés és néha a noszogatás. Azonban a megújulás csak önkéntes alapon jöhet létre! Az a tapasztalat, hogy a szülők, akik eljárnak a gyermekekkel együtt a foglalkozásokra, kezdenek közelebb kerülni egymáshoz, jó élményekkel mennek haza, új ismeretekkel és barátságokkal gazdagodnak, és talán kezdenek megérezni valamit abból, hogy mennyire jó egy közösségbe tartozni, tenni egymásért. Ehhez a megújulási folyamathoz azonban kellene olyan helyek, épületek, termek, amelyek a közösségeket befogadják. Éppen ezért felújítjuk a plébánián a melléképületet, ahol közösségi tereket hozunk létre, hogy újra élettel teljen meg a plébánia, hiszen az élő közösségek éltetik az egyházközségeket és ez által az Egyházat is. Szeretnénk, ha a közösségeink befogadók lennének, hogy mindenki megtalálja a helyét köztünk. Jó lenne, ha a kis közösségeink egymással karöltve és együtt lélegezve hoznának újra életet az egyházközségeinkbe és ezáltal az Egyházba.

Hosszú út áll még előttünk, de hiszem, hogy ha összefogunk, és megvan bennünk a jószándék és a tenni akaráss, akkor Isten áldása lesz a munkánkon.

Gabica

Csendült a nóta...

A magyar zenét népszerűsítő koncertsorozat keretében nívós nóta estet tartottak a művelődési nagyteremben **Nótágála** címmel.

A turai Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár, és Farkas Zsolt nótaénekes szervezésével az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával október első vasárnapjának délutánján, a színpadon felcsendült a muzsikaszó Lakatos Miklós a Magyar Köztársasági Ezüst érdemkereszttel kitüntetett primás és zenekara tolmácsolásában.

A színpadon az elsőként Farkas Zsolt a Magyar Köztársasági Bronz érdemkereszttel kitüntetett magyarnóta énekes lépett fel nótacsokrával megalapozva az est hangulatát. A következő előadó Szóka Julianna operett primadonna és magyar nóta énekművész következett, aki fergeteges hangulatot teremtett a közönség számára. Az est további fellépője Éliás Tibor operett és magyar nóta énekművész volt saját szerzeményei mellett operett slágerekkel szórakoztatta a hallgatóságot. A végén a három művész közös előadása zárta a nótás estét, amely méltó lezárása volt a magyarnótát, operettet, és cigány dalokat kedvelő közönség számára.

Szénási József

Fotó: Csilla Foto

Adventi gondolat

Advent van, Karácsonyra készülünk. Igaz, ilyenkor a leghosszabbak az éjszakák és kevés jut a napsugárból, mégis ez a sötét december a legvidámabb hónapjaink közé tartozik. Az utcán ilyenkor nagy szokott lenni a forgalom – a vírus ellenére is –, az emberek karácsonyi bevásárlásaikat végzik.

Vajon miért tudott ez az ünnep így belenőni az emberek szívébe? Mi a jelentősége a Karácsonynak? Mi változtatja legnagyobb ünnepünké? A válasz igen egyszerű: **az ajándék**. Ennek mindenki örül és boldogan szorítja szívéhez. Elsősorban nem azért, mert hasznos, értékes, sok pénzt fizettek érte, nem! *Az ajándék akkor értékes igazán, ha megérezzük a mögötte rejlő szeretetet.* Minden árucikk akkor változik ajándékká, ha a szeretet keze nyújtja felénk. Mi, keresztények Karácsony ünnepén mennyei Atyánk szeretetére emlékezünk, aki egyszülött Fiát adta nekünk. Karácsony éjjelén letette egy Szűz ölébe, majd elindította az emberi történelem országútján. Hivatlanul, kéretlenül, érdemtelenül kaptuk ezt a nagy

Ajándékot, de immár a miénk, és tőlünk függ, hogy mit kezdünk vele.

Sokan visszautasítják, mert őket ilyen furcsa ajándék nem érdekli. Mások közönyösen mennek el mellette, hiába nyílnak meg előttük a szeretet piros sebei, amelyeket a keresztfán szerzett szeretetből a bűnös világért. Aztán vannak boldog elfogadók, akik szívükhöz szorítják, mert hisznek Isten szeretetében.

Isten azért teszi örök jelenné a Karácsonyt, azért gyújtja meg ismételt szeretetének karácsonyfáját, hogy kiszabadítsa a „légy elég önmagadnak” sivár börtönéből. Nemezszer megtörténik, hogy a karácsonyfa gyertyájától vagy csillagszórójától meggyullad az angyalhajas fenyő. Milyen jó lenne, ha sikerülne nekünk is gyertya módjára tüzet gyújtanunk, és Jézus szeretetére vezetni a világot! Sajnos, a mai ember nehezen fog lángot, igazán nem gyúlékony a hit és szeretet dolgában. Sőt, sokan dicsekszenek azzal, hogy hitetlenek. A valóság mégis az, hogy a közöny, a tagadás vagy a kétely hamuja alatt ott szunnyad a hit parazsa. Kará-

csony Gyermeke ezt a hamut akarja lefújni, ezt a parazsat akarja lángra lobbantani. Isten országa nem zárul le előttünk, a sötétség uralma sohasem végleges, a betlehem barlang száját nem lehet befalazni, Jézus nem mondott le hozzánk jöveteléről. Hát, íme, ez a Karácsony örök témája: **Isten jön és hívja az embert**. Magához hívja, boldogságra hívja, üdvösségre hívja.

Petőfi Sándor János vitézének van egy kedves jelenete, ahol János vitéz elhagyja Tündérországot, mert meghallotta a furulyaszót. Ennek hangja falujára, a virágzó akácfára, rezgő nyárfák ezüstös levelére, a magyar rögre emlékezteti. És azzal, hogy emlékezteti, hívja is, vonzza is úgy, hogy nem állhat neki ellent...

Nos, a modern világ néma vakságába is behatol a betlehemi furulyaszó, és visszahív a nagy hit fényekkel átjárt világába. Nem Tündérországból hív, és nem Tündérországra hív, hanem a hit és a kegyelem isteni világába.

Hallgassunk rá, és induljunk Betlehembe!

Palya János plébános

Pénztárcabarát praktikák - GONDÚZÓ GYÓGYNÖVÉNYEK

A tél közeledtével feszültebb és melankolikusabb állapotba kerülhetünk. A 2020-as évben ezt az érzést sajnos a Karácsony közeledte sem enyhíti - az aktuális helyzet sajnos csak ronthat a hangulatunkon. Teljes bizonytalanságban éljük mindennapjainkat - mind egészségügyi, mind anyagi értelemben. Ilyen helyzetben gyakran érezhetjük, hogy jól jönne egy kis segítség, hogy könnyebben megbirkózzunk a helyzet adta stresszel.

Rengeteg olyan gyógynövényünk van, amiből választhatunk ilyen esetben. A teljesség igénye nélkül sorolok fel itt hármat, melyekből készült gyógyteát fogyasztva sokat tehetünk magunkért:

1. Citromfű, a legszelidebb nyugtató
Enyhébb esetekben, átmenetileg feszültebb időszakban a legenyhébb nyugtató hatású gyógynövényt, a citromfűvet a legegyszerűbb alkalmazni. Felesleges erősebb hatású gyógynövényt használni, ha már napi 1-3 csésze citromfűtea is segíthet. A citromfű alkalmas az ideges szívpanaszok enyhítésére, valamint a pajzsmirigy túlműködéséből adódó idegességet is mérsékli, sőt a menstruáció előtti nyugta-

lanság csökkentésére is alkalmas. Enyhe alvászavaroknál este kortyoljunk el egy bögrével belőle.

2. Szívünk védelmezője, a galagonya
Stresszesebb időszakokban nem ritkák az ideges szívpanaszok, melyeknek csökkentésére a galagonya a legjobb gyógynövény. Mivel a központi idegrendszerre hat, hatékonyan enyhíti a szédülést, a szorongást, a szapora szívdobogást. A változókorai hangulatingadozásokat is elsimítja. De a galagonyának nem csupán nyugtató hatása van, rendkívül jó szíverősítő is, serkenti a szívizom vérellátását, értágító és vérnyomáscsökkentő hatású. Figyelem, akinek alacsony a vérnyomása, annak nem ajánljuk, csak alkalmanként.

3. Egy feketeöves antidepresszáns: az orbáncfű

Az orbáncfűnek komoly népgyógyászati múltja van, orvosi tárgyú írásokban már az I. századtól említik, a múlt században pedig igazi diadalmenetben vonult be az akadémikus gyógyítás világába is, hiszen klinikai kísérletek sora igazolta hatékonyságát. Az egyik leghatékonyabb nyugtató, antidepresszáns hatású gyógynövényünk, ami

segíthet a stresszoldásban, a szezonális depresszió leküzdésében, a lelki egyensúly visszaszerzésében. Mivel erős vírusölő és immunrendszer-erősítő hatása van, nem csak a lelki harmónia visszanyerésében segít, de a stressz által legyengített szervezetünket megerősíti. Almatlanságra lefekvés előtt kell inni egy csészével. Depresszióra, idegi panaszokra napi egy csészével ajánlott a fogyasztása az esti órákban. Kúraszerűen 6 hétig szabad csak folyamatosan inni, utána 4 hét szünetet kell tartani. Az orbáncfűtea fogyasztásával kapcsolatban tudni kell, hogy terhesség, szoptatás alatt, epekő esetén, erős vérhígító gyógyszerek, antidepresszánsok, nyugtatók, altatók szedése esetén nem ajánlott. Szívgyógyszert szedők számára is óvatosságot ajánlunk, mert lelassítja a szívgyógyszer felszívódását, így a szívgyógyszer és a tea között 2 óra szünetet kell hagyni. Csak esti fogyasztásra ajánlott ez a tea, mert ellazít, csökkenti a fókuszált figyelmet.

(forrás: gyogytea.hu/tematikuscikkek/5-gyogynovenyitea-stresszellen/)

btm

LENDVAI MÁRTON

1946 - 2020

Lendvai Márton 1946. augusztus 13-án született a nyírségi Oroson.

A Ho Shi Minh Tanárképző Főiskolán (ma Eszterházy Károly Egyetem, Eger) 1969-ben biológia-testnevelés szakos tanári képesítést szerzett, valamint rátalált élete párjára, Terézre. 1969. augusztus 2-án házassági fogadalmat tettek, majd Turán telepedtek le. 1970-ben került a turai általános iskolába testnevelőnek. Az iskolai feladatok példamutató ellátásán felül húsz évig dolgoztak együtt Varjú Mihályné Ilonka néniével a helyi tornasportban. Serdülő, ifjúsági, és felnőtt csapatokat neveltek ki, országosan is kiemelkedő verseny-eredményeket értek el. Tanítványaik, sportolók közül sokból orvos, testnevelő tanár, szakedző lett.

Mindemellett motoros és go-kart szakkört vezetett, KRESZ tanfolyamokat tartott a falu lakóinak, kismotorvizsgát bonyolított, motoros ügyességi bemutatókat szervezett a faluközpontban, szilveszter éjszaka jégpályát locsolt, úttörő vezető volt, biciklis tábort szervezett, a Rakaca tótól-hazáig vitte a Galga Expedíció felszerelését autóval, nyári tornászklubokat szervezett Hajdúszoboszlóra. Télen-nyáron az élet minden másodpercét igyekezett értékesen eltölteni.

Életútja 1995-ben új irányt vett – elhagyta a tanári pályát. Fuvarosként, majd teherautó importörként családi vállalkozásba kezdett, melyet a támogató feleség és fiai segítségével szintén sikeresen működtetett.

2016-ban volt tanítványa, Szendrei Ferenc polgármester a sportélet fellendítését célul kitűzve, a torna újraindítására az akkor már 70 éves osztályfőnökét, Lendvai Mártont kérte fel. Marci bácsit az is motiválta, hogy az új tornászgenerációhoz csatlakozott lányunokája, Lotti is. A minőségi edzésekhez szükséges, erősen leromlott állapotú, hiányos eszközparkot kétkezi munkával, tudásával, ismert szakemberek segítségével, kapcsolataival és kifogyhatatlan lendületével újjáépítette. Korábbi tornászlány tanítványaira edzőként Fekete-Liszka Zsuzsa, Kókai

Anita, Seres Csilla, Jamrik Szilvia és Lukács Dániel szakmai tudására a szakosztály létrehozásánál is büszkén és nyugodt szívvel tudott alapozni. Az újrakezdést követő második esztendőben megyebajnoki dobogóra állhattak tornász lánykái. Emberfeletti teljesítmény és hatalmas siker volt ez!

Az iskolai testnevelésben végzett elkötelezett pedagógiai munkájáért, a torna sportág népszerűsítéséért és a sportágban tanítványaival elért kimagasló eredményekért 2018-ban Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Turáért Emlékérem kitüntetését adományozta Lendvai Márton részére.

Marci bácsi életét, pályafutását végigkísérték két régi jó barátja, Dr. Vigh László – MOB Fair Play díjas torna mesteredző, tanítványa Dr. Magyar Zoltán, a Magyar Torna Szövetség elnöke, kétszeres olimpiai bajnok, lötlengés világbajnok, valamint a tornáspalánták és Marci bácsi egészségére folyamatosan vigyázó, első tornászlánykája, Dr. Dolányi Katalin aneszteziológus, kardiológus szakorvos.

Rendetlenkedő szíve a hosszú évtizedek alatt időzített bombaként árnyékolta be a mindennapokat, mely 2019 nyarán kezdte láthatóan felemészteni az aktív életet élő szervezetet, elszívni annak erejét. 2020. szeptember 26-án fogyott el végleg az erő és állt meg a szív. Életét a villámgyorsan kikerülő mentősök, szakorvosok sem tudták megmenteni. Marci bácsi elfáradt, menni akart.

Búcsúzik feleséged: Teri, gyermekeid: Szabolcs és Tamás, unokáid: Regő, Lotti, Száva, Bence, menyeid: Ági, Mariann, testvéreid Pali és Sutyi. Búcsúznak Tura város előljárói, közvetlen munkatársaid: a Turai Torna Club Egyesület csapata, tornász nővendékeid, és a többi kollégád és barátod is.

„Most el kell hogy köszönjünk, de míg élünk nem felejtünk.”

T.A.

Fotó: Csilla Fotó

Elment...

(ez egy gyógyító írás)

Váratlanul! Egy sóhajjal. Pótolhatatlanul.

Ha megvan még, és előveszik a 2019. augusztusi Turai Hírlapot, amit a fél évszázados együttélésünkről írtam, találnak két sajtóhibát. Az egyik kisunokám nem Sára, hanem Száva. A második hiba – visszanezve – talán előremutatóbb. Így hangzik: „...talán nem érdemlünk még néhány, emberhez méltó évet, netán évtizedet...?” Lehet, a sors már jó előre tudta, hogy a „nem” egy év múlva bekövetkezik. Már csak egy évet adott az ötvenhez.

Elöttem az asztalon az arcképe. Seres Csillám, profi fotós szeme elkapta néhány jó pillanatát. Kajánul mosolyog rám. „Ugye megmondtam, Teri, hogy meglásd, hamarosan meghalok!” Tudtam, hogy egyre gyengül, fogy az ereje, egyre esendőbb, szomorúbb, szinte már majdnem kőkemény depressziós. Az ilyen mondatot a mindennapokban nem veszi komolyan az ember, én is legyintettem, hogy „Talán még én is!” Így éltük mindennapjainkat.

A főiskolán férfi tornász volt. A nyújtón (ez egy vasrúd) országos egyetemi bajnokságot nyert. Ez egy gyilkos szer! Hiába van tenyervédő (minden tornászlánynak is csináltatott) a súrlódó tenyér a körforgás ereje miatt óriási vízholdyagokat képez. Azt szépen körbenyírta, bekente fekete koscsinócsszerű hámképzővel (mikulic), bekötözte és ment a korlátra. Ez a tenyér, ha begyógyult, megkérgesedett.

Hányszor, de hányszor megölelt ezzel a kérges tenyerével! Azt a tanulságot hagyta, hogy öleljük meg naponta sokszor, akiket szeretünk, mert az élet „villanásszerű”, egy másodperc és elszáll!

Ez év tavasza óta az íjhúr feszességű izmai kezdtek elfogygni, összeesni, elernyedni és ennek megtapasztalása lebénította. Kezdte elveszíteni az önmaga számára megszokott céltudatosságát, tettekérségét, munkabírását, elerőtlenedett. „A szívem – mondta – nagyon nem jó!”

Ezzel a szívvel kapcsolatban kicsit vissza kell menni az időben. Úgy 1980 körül egy tornaedzésen elszakadt az Achilles-ina. Megvárta, de ő az ágyban súlyzókkal erősített. Akkor még nem volt vérhígító, egy vérrög elszabadult és tüdőembóliát kapott. Életét Dr. Köles József barátunk, osztálytársunk mentette meg gyors és hatékony cselekedeteivel. Hála neki, ha ő nincs, Marci már akkor nem él. De a zárójelentésen már akkor rajta volt, hogy „a szívben rossz vezetési elégtelenség. Befúródott a szívbe – képletesen – egy üvegszilánk! Ez egy érzékeny, sikerorientált, végeláthatatlan munkabírásal, akaraterővel rendelkező ember szívében nem jó jelnek bizonyult. Akinek a testében állandóan munkál a maximalizmus, az nem tudja visszafogni magát. Sem magától, sem másától nem fogadott el félmunkát. Iskola éve alatt (1970-től) sem télenkedett. Varjúné Ilonkával csak olyan versenyre nevezett, ahol biztos volt a dobogós hely tornászai számára. Élt a mondás: „Ha Tura jön, ott másnak nem terem babér!” Tornászaival nyáron, háromszor hajdúszoboszlói edzőtáborokat szervezett, ahol elintézte, hogy sem a szállásért, sem a tere mért, sem a strandbelépőért nem kellett fizetni. Az első iskolai év szilveszterén, újévén jégpályát locsolt a Kastély salakpályájára. Csomádi Nóri és Basa Mariann korcsolyabajnok lett. Mariann úgy, hogy mivel egyik korcsolyája leesett, egy korin végigmenve a pályán ért a célba. Micsoda gyerekek vették körül már akkor is! Nórit, 7. osztályos korában egy május 1-jei felvonuláson felültette a JAWA nagymotorjára és Ő vezette a felvonulást, vitte a zászlót. Tudott motorozni, mert Marci kis-motor, go-kart, kerékpár szakkörére járt.

Rengeteg fiút, lányt tanított meg szabályosan vezetni, közlekedni. Otthon meg állandóan csak a motorokat szerelte, hogy a következő foglalkozásra „patent” legyen. A falu felnőtt lakosainak kismotoros és KRESZ tanfolyamot tartott és kihozta a vizsgáztatókat. Helyben vizsgáztak forgalomból, rutinból. A go-kartos gyermekek a Galga partig „szárguldoztak” balesetmentesen. A rendőrséggel lezáratta a falu főútját és motoros, kerékpáros, go-kartos ügyességi bemutatókat szervezett.

Közben pedagógiai munkája is példamutató volt. Biológiából, testnevelésből, sőt osztályfőnökiből is bemutató tanításokat rendezett a helyi és a megyei pedagógusoknak. Volt egy év, mikor az iskola mellett már teherautója is volt. Jónás Sanyival ezzel vitték a segélyszállítmányt a romániai forradalomkor.

Majd többre vágyása pályaelhagyásra ösztönözte. Fuvaros lett és látástól vakulásig dolgozott. Hétvégén meg szerelt, szerelt, szerelt! Meleget vitt szinte minden család otthonába, mindegy volt, hogy építőanyag, cement, sóder, kőpor, stb., ő vitte! Mi meg a gyermekekkel mellette, hol a

felborult, árokba borult szemet szedtük, vagy kőport lapátoltunk egyik teherautóról a másikra, vagy vagon taktunk ki, vele húztuk az igát. Megkóstoltuk a meleg „rengős” répaszeletet a cukorgyárban a répa fuvaroknál. Valamelyik csemetéje mindig mellette utazott. Majd egy jó autó behozatala (Németo. import) után – sajnálta eladni – teherautó importőr lett Európából. Nyelvtudás híján vitte a tolmácsot (Vass Hajni, aki azóta is N.o-ban él) majd a két nyelven beszélő egyik, majd másik fiával dolgozott. De közben a felfokozott munkatempó, meg a hálátlan ÉLET kezdte az üvegszilánkot egyre mélyebbre döfni a szívébe. Ellopták a szülei hagyatékából és az egész addigi életünk munkájából vásárolt Mercedes személygépkocsinkat. Casco biztosítás híján mindenkünk elveszett, egy fillért sem kaptunk. Nem tudott Németországba menni, még egy autót kellett vásárolni, padlóra kerültünk. Én a pszichiátrián végeztem, ő a szívkatéterező ágyon!

A vizsgálat szívbetegséget nem mutatott, Marci meg nem bírta sem a kezét, sem a lábát emelni (már akkor!). „Ideg!” – mondta a professzor, amit a lopás után nem tud feloldozni. Aztán saját hajánál fogva felcibálta magát és a fiúkkal – szinte napjainkig – tovább importörködött. Az ország szinte minden szegletében fut minőségi teherautójuk, visszatérő, elégedett, bizalmat szavazó kuncsaft körrel 1997 óta. Ez a munka sem volt kevésbé idegmentes. 24 órát vezetni egyvégtében, majd megkeresni az alkalmas járművet, lepapírozni, kifizetni, vizsgáztatni, majd irány haza. Elöl valamelyik fiú a teherautóval, utána Marci araszol a személyautóval, megint kb. 12 órát, gyakran alvás nélkül. A szívben lévő üvegszilánk ismét jelzett! Kb. 20 évvel ezelőtt, egy rutinvizsgálat során Dr. Katikám EKG-je pitvarfibrillációt jelzett. Ekkortól a legnagyobb szívorvos erős vérhígítókat írt, amit évente kellett újraírni, kontrollal egybekötve. Ettől kezdve Marci biológus tudós agyában állandóult a tudat és a félsz – Egyre rosszabb a szívem!” De emellett munkaintenzitása, cselekvő- és tettekérsége és a külseje semmit nem változott. De a „depresszivitás” minden közben végzett vizsgálati zárójelentésben megjelent.

2015-től az osztályába járó, közben polgármesterré választott tanítványa, ismerve az előéletét, felkérte, „Marci bácsi szervezd újra a régi tornát!” Minden segítséget megadok. Köszönet és tisztelet jár neki érte, mert Marcit újra felrázva, előkotorta szellemi és fizikai erőartalékait, ezzel bearányozva életének 2015-2019-ig tartó éveit. A sikerorientált „főnixmadár újraéledt hamvaiból” és 2 év alatt a nulláról országos 10. helyre juttatta Miklós Edinát. Polgármester tanítványa az utolsó szóig betartotta ígéretét! Marci és edzőtársai (mind régi tanítvány) ezzel hálálták meg a bizalmat.

Majd következett a 2018-as szív kontroll felülvizsgálat. Az ultrahang nem látta tisztán, hogy az erek, a szív koszorúerei el vannak-e szűkülve. Meg kell katéterezni – hangzott az ítélet. Viszonylag nem bonyolult, de szív műtét. A vizsgálatban a szív ereibe behatoló katéter, ha szűkületet észlel, azonnal behelyez egy tágitó hálót (sztent-et), ami ezután állandóan tágan, nyitva tartja az érben elszűkült részt, így az oxigéndús vér szabadon áramolhat. Marci 2 db sztentet kapott. Ezután három féle vérhígítót szedett elég sokáig. Az üvegszilánk tovább tépázta a szívet. De 2019 nyaratól, mintha valami elszívna az erejét, egyre csak gyengül. Elnehezdedtek karjai, hamar kifáradt. Egy-egy tornaedzés után otthon, „rendesen meghalt”. Ez az érzés ismét a tudatába fészkelődött. „Ez a szív már olyan, hogy statisztikailag már nem is élek 73 évesen!” – mondta, ha valaki az állapotáról kérdezte. De az edzéseken „Marci bácsi! Marci bácsi! Nézzél! Fogjál! Emeljél,

Fotó: Mihálik Sándorne

kapj el, dobj fel!” – csak ezt hallotta. Dolgoznia kellett lelkiismerete szerint. 2020 elején még országos versenyre továbbjutott Marosvölgyi Zsófi, Míró Barka és Bojtár Gréti a saját kategóriájukban, de a koronavírus mindent átírt az egész földön. A verseny elmaradt. Nincs torna, nincs munka, nincs erő. Kis munka után is le kellett dőlni, étvágytalan, alvászavaros, izmainak feszessége tovább fogyatkozik, önbizalma, önértékelése megtépázva, néma, láthatatlan depressziója egyre mélyül. Én megéltem sok depressziót. Két tragikusan elvesztett szülőt, utána teljesen álmatlan önmagam, de rajta nem tudtam segíteni. A rossz érzés, ami az agyában motoszkált, keseredetté tette. Millió bajt gyógyított Dr. Katikám, és az öt segítő orvosok, de SZÍVET NEM LEHET CSERÉLNI!

Élete során volt több komoly műtéte is, de mindegyikből pikk-pakk kigyógyult, majd ezután tornaverseny, tornabemutató, városnapi bemutató következett. Depressziója enyhítésére, amit annyi embernek leírtam vigaszul, kiragasztottam, jó nagy betűkkel, színes virágokkal körberakva, színes tollal leírva Kalkuttai Teréz anya AZ ÉLET HIMNUSZA című versét.

Az Élet egyetlen esély – vedd komolyan / Az Élet szépség – csodáld meg, / Az Élet boldogság – ízleld meg, / Az Élet álm – tedd valósággá, / Az Élet kihívás – fogadd el, / Az Élet kötelesség – teljesítsd, / Az Élet játék – játszd, / Az Élet érték – vigyázz rá, / Az Élet vagyon – használd fel, / Az Élet szeretet – add át magad, / Az Élet titok – fejtsd meg, / Az Élet ígéret – teljesítsd, / Az Élet szomorúság – győzd le, / Az Élet dal – énekeld, / Az Élet küzdelem – harcold meg, / Az Élet kaland – vállald, / Az Élet jutalom – érdemeld ki, / Az Élet egyszeri és megismételhetetlen! / Éld! Egészségben!

Mikor keseredett, szomorú volt, rámutattam. „Eddig! – mondta – Eddig. Ilyen szívvel ez már győtrelem.” És ment olvasni. A könyvtár összes sci-fi fantasztikus könyvét kiolvasta. Lehet, 150 darab is volt. Nincs több, mondták a könyvtárban. Nem is kellett. Az utolsó, félig olvasva, kiesett a kezéből és meghalt. Délutánonként 2-3 órát a TV-ben a világegyetemet, a bolygókat, a csillagokat nézte végkimerülésig. Pöröltem vele és otthagytam. Már most tudom, tudta, hitte, érezte, vágyott oda. Akkor nem hittem, hogy vágya hamarosan teljesül. Most egy csillag csúcán látjuk egyensúlyozni, ha feltekintünk egy, a sötét égen ragyogó legfényesebb csillagra. Ez a csillag nem lehullott, hanem egyre fényesebben világít, az idők végezetéig a szívekben, a lelkekben, az emlékekben. A fiúk a fát aprították, ő pedig precízen, pedánsan behordta, berakta. Végre hasznos volt, boldognak láttam. Másnap kisebbik fiánál ugyanezt végezte. Megszédültem – mondta, majd mintha mi sem

történt volna, olvasott. maradt nálunk kevés felvágatlan fa. Egy reggel megyek ki, fát vág - fejszével. Igaz, eldobtam a baltát. „Normális vagy, Marci? Két szenttel a szívedben erőlködsz?” „Jól esik a munka.” – mondta. Majd felvágta és behordta a maradékot. Azon a szeptember 26-i napon jó kedvvel ébredt. Kitakarította a konyhaszekrényt, a spejzet, a hátsó spejzet (mindent rendben hagyott) és olvasott. A nappaliban, a megszokott helyén. Almát adtam neki, mire a konyhába értem, egy szokatlan hang – Köhögés? Sóhajtás? – mire beértem, már nem élt. A láthatatlan üvegszilánk bevégezte munkáját.

Áldott legyen jószomszédaim keze, akik erőn felül próbálták dobbanásra bírni a szívét!

Áldott legyen a 112-es ügyeletes orvos, aki diktálta a ritmust és biztatott.

Áldott legyen az azonnal megérkezett mentőhelikopter, és az orvosok keze, akik 45 percen át mindent megtettek, ami a földön megethető. Hiába. Marci menni akart.

Áldott legyen a fiatal fiú, akit nem ismerek és behívtam, hogy fiatal éléssze újra.

Áldott legyen Újvidéki Zsolti feleségének keze, aki ápolónőként az újraélesztésnél tevékenykedett.

Áldott legyen a közben megérkezett 2 mentőorvos keze, aki kollégáit segítette végkimerülésig.

És áldott legyen annak a kis 4. osztályos tornászlánynak a keze, akit Marci keze olyan biztonságban tartott a tornaszereken. Orvossá válásához talán Marci is hozzájárult. De ő, életével, tudásával, profizmusával, alázatával, szinte gyermeki szeretetével Marci életét végig biztonságban, egészségben a kezében tartotta. Mivel az orvos sem mindenható, új szívét már ő sem tudott volna adni.

De a Marcitól kapott értékekkel a szívében gyógyítson meg sok embert még életében, és akkor Marci sem élt hiába. Hamvainak urnája alatt ezerszínű virág. Amilyen ezerszínű élete volt. Urnája fején Csörgi Marikám csodálatos kezei által font babérkoszorú! Mint a győzteseknek! Ő igazi győztes volt. Ezért kegyelmes, szenvedésmentes távozás volt a jutalma. Bóklászva tornakönyveiben, jegyzeteiben, a következőkre akadtam:

„Mindenki egyedi, tökéletesen egyedi. Soha nem létezett még olyan ember a földön, mint te, és soha nem is lesz ilyen még egyszer. Isten, most először és utoljára teremtett olyasvalakit, mint te, tehát semmi szükség arra, hogy különleges akarj lenni. Már eleve az vagy!” (Osho)

Igen! Ő is egyedi volt! De amit egyedi életében megethetett, mindent megtett maradéktalanul, teljes életet élt.

Minden évben, Halottak napja felé, ketten – egri diákok lévén – elmentünk az egri Bazilikába szeretetünkért gyertyát gyújtani. Ez évben, már nélküle, a fiúkkal voltam. Az egész Bazilika kívül-belül felállványozva, bent egy „kis” orgonán egy művész játszott. Már az utolsó számnak gondoltuk, indulni készültünk. A művész lapozott a kottán és a Bazilika falai között, az orgonán felcsendült Schubert Ave Maria-ja. Mint a temetésen! Bénítóan gyönyörű, mámorító érzés volt, túlcsoordult a lelkünk!

Marci jelezte, már jó helyen van, és mindig vigyázz rá! És így, mi majd élünk tovább, Marci síron túli szeretetével a lelkünkben.

Örök álmod legyen békés!

Lendvai Mártonné

Gyógynövényboltban, bioboltban kapható a kardamom, így én is bátran használom. Nagyon különleges íze lett a kalácsnak tőle, ha tehetjük, ne hagyjuk ki!

Kardamomos-aszalt barackos kalács

Hozzávalók:

2,5 dkg friss élesztő, 1,5 dl tej, 1 kávéskanál cukor, 40 dkg liszt, 1 csipet só, 5 dkg porcukor, 1 kávéskanál kardamom, 2 tojás, 10 dkg lágy margarin, 15 dkg aszalt sárgabarack

Elkészítés: Egy fél literes edényben meglangyosítottam a tejet, hozzáadtam a kristálycukrot, belemorzsoltam a friss élesztőt, majd egy konyharuhával letakarva az edény tetejét néhány perc alatt felfuttattam. Addig az egész (zöld) kardamomok hüvelyéből kinyomtam egy kávéskanálnyi magot, és egy mo-zsárban finomra törtem. (Lehet örölnen is kapni.) Az élesztőt a lisztel, porcukorral, a csipet sóval, a margarinnal, a karda-mommal, és 1 (egész) tojással alaposan összegyúrtam. (A tojás mérete miatt a liszt mennyisége kissé eltérő lehet.) Konyharuhával letakarva meleg helyen fél órát kelesztettem, mialatt kb. a duplájára nőtt.

Az aszalt barackot kb. 1x1 centis kockákra vágtam, majd a megkelt tésztába beleszórva még egyszer átgúrtam,

ovális alakot formáztam. Függetlenül kettőt belevágva - úgy, hogy a teteje egyben maradt - és 3 nagyjából egyenlő vastagságú részre osztva a tésztát, fonatot készítettem. A fonat végét is összetapasztottam, hogy ne bomoljon ki. Lisztet (v. sütőpapírozott) tepsire fektettem. A másik tojást elkeverve alaposan megkentem tojással, 5-10 percet még pihentettem, ezalatt a sütőt 180 fokra előmelegítettem, majd 30-35 perc alatt megsütöttem.

Aszalt sárgabarack helyett tehetünk bele más aszalt gyümölcsöt, marcipánt, vagy csoki pasztillákat is... A kész kalácsot kissé meghűlve vajjal, mézzel, lekvárral kenhetjük, vagy csak magában egy bögre tejjel fogyaszthatjuk. Jó étvágyat kívánok hozzá!

Tetési Éva

Kérdéseidet, a receptjeim nyomán elkészített ételeid fényképét, vagy véleményed, saját praktikáidat - akár a Turai Hírlapban hónapról hónapra felmerülő témákban - szívesen veszem a www.facebook.com/VivicaReceptBlogja/ közösségi oldalamon, vagy a vivicareceptblogja@gmail.com e-mail címen.

Kardamom - a szív fűszere, a fűszerek királynője

Hazánkban még nem túl elterjedt, pedig rendkívül sok ételt és italt ízesíthetünk vele, az íze pedig mennyei, még a leheletünket is frissíti. Rágó helyett rágjunk kardamomot! Arról nem is beszél-

ve, hogy még szervezetünkre is jótékony hatással van.

A kardamom elnevezés, a görög kardia (szív) és amomum (fűszer) szavakból ered. A fűszernövény egyébként Elő-India délnyugati partvidékéről, a Malabár-part környékéről származik, ahol már ősidők óta fogyasztják. Az Ezeregyéjszaka legszebb meséiben is többször említésre kerül stimuláló és gyógyhatása révén ez a sokoldalú növény méltán viseli a fűszerek királynője elnevezést.

Hüvelyestül vagy a termésfaltól mentesen, egész vagy őrölt állapotban kerül forgalomba. Zöld vagy fehér színű a magháza, nem összetévesztendő a fekete kardamommal, ami egy másik fajhoz tartozó növény termése.

A gyömbérfélék családjába tartozó növény hüvelyes termésének fala semmiféle íz-, olaj- vagy illóanyagot nem tartalmaz, fűszerként a gyengén kámforillatú, édes, fűszeres ízű magvakat használjuk. Termesztése elég bonyolult, ráadásul csak kézzel lehet begyűjteni. Ha tehetjük, egész hüvelyeket vásároljunk, mert a hámozott, esetleg őrölt termés sok íz- és illatanyagot veszít. Egészen tárolva - jól záródó üvegben - a fehér és a zöld hüvelyek korlátlan ideig elállnak.

Fűszerként kétszersültök, kalácsok, sütemények, likőrök, kekszek, gyümölcsláták, kompótok, marcipán és a karácsonykor elengedhetetlen mézeskalács ízesíthető vele. Remekül harmonizál az íze hússal, süteményekkel is. Feloldhatjuk a tejberizst vagy akár a forralt bort is.

A világ össztermelésének 60%-a az arab országokba kerül, ahol főként kávé ízesítésre használják. Európában nem túl elterjedt, főként a skandináv országok használják.

A kardamom kiváló szélhajtó hatású (segíti a gyomorban és a belekben képződött gázok kiszabadulását), emellett étvágy- és emésztésvajító. Gyomorgörcs esetén is érdemes fogyasztani belőle, akár teaként is. Ehhez forraljunk fel vizet, majd ezt öntsük 2-3 teáskanálnyi kardamom-magra. Öt perc állást követően szűrjük le, a magvakat vegyük ki, és igyuk meg. Emellett serkenti a szívizom működését és csillapítja a köhögést is.

Nevéhez hűen javítja a szív saját vérellátását, ezzel fokozza energizáltságát és működésének a gazdaságosságát. A szív ereinek, izomzatának rugalmasságát, ezáltal terhelhetőségét is növeli. Ha a sor még nem lenne elég hosszú, mint a legtöbb keleti fűszert, a kardamomot is afrodisziákumként is számon tartják. Keleten önmagában is szokták fogyasztani: étkezés után - vagy csak úgy - a rágcsálása kellemes szájját ad, és állítólag a fogaknak is jót tesz.

Illóolajat, egyéb olajat, keményítőt, cukrot tartalmaz. Illóolajai közül az eukaliptol, a kámfor és a limonén érdemel külön említést. A citrusfélék héjában, a cseresznyében, a zellerben és az ánizskaporban is megtalálható limonénről azt érdemes tudni, hogy serkenti a szervezetben egy olyan enzim beépülését, amely antioxidáns, méregtelenítő és daganatmegelőző hatással is bír. Cineoltartalma - amely az eukaliptuszolaj fő komponense - révén szájbetegségek, depresszió, nemi betegségek esetében is alkalmazható. Borneoltartalma, amely szintén számos illóolajban megtalálható, gátolja a vesekő kialakulását. Tonizáló hatása miatt a kozmetikai ipar is felhasználja, illóolaja pedig a parfümök gyakori összetevője.

Fontos!

Epekő esetén nem javasolt a fogyasztása, mivel epekőrohamot idézhet elő. Heveny gyulladással járó állapotokban, infarktusz közeli állapotokban, vérzések, fekélyek esetén is kerülendő.

Tetési Éva (forrás: wikipédia)

800 ÉVES ÉVFORDULÓ

Tisztelt Olvasók!

A 2020-as jubileumi évben végére értünk a Tura Története I. kötet kérdés sorának, amelyre vonatkozóan a helyes válaszokat az idej utolsó, decemberi lapszámban közöljük majd.

Még nem késő most sem tollat ragadni! Arra biztatunk mindenkit, hogy az évfolyam összes megjelent vagy bizonyos számaiban feltett kérdéseire küldje el válaszait! Az I., II., III. helyezett nyertesek névsorát és értékes meglepetés ajándékait következő számunkban adjuk közre, továbbá minden megfejtő díszes emléklapot kap.

A válaszokat elektronikusan vagy papír alapon személyesen vagy postai úton várjuk folyamatosan (akár több hónap megfejtését egyszerre) az alábbi címre: bartok.kultura@gmail.com vagy Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár 2194 Tura, Bartók Béla tér 3.

A 2021-es esztendőben is folytatódik a Ki tud többet Turáról kvíz sorozat a monográfia II. kötetével.

Ezúton is köszönjük a Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár volt munkatársa, Rumi Andrea fáradhatatlan, elmélyült egész éves munkáját.

Seres Tünde

Ki tud többet Turáról? VI. forduló

Tura története I. (szerk.: Asztalos István), 499–589. oldal

(Tura község élete a XX. század első felében (folytatás) – Lakáshelyzet – Egészségügyi viszonyok – Társadalmi élet – Egyesületek – Civil szervezetek – A második világháború – Hősök, civil és zsidó áldozatok)

1) Milyen volt a lakáshelyzet Turán az I. világháború után?

a) Válassza néhány mondatban a lakáshelyzetet az 1923-ban hozott helyi, a házhelyigénylést előmozdító határozat indoklása alapján!

.....

.....

.....

.....

.....

b) Szám szerint hány lakásigénylést hagytak ekkor jóvá?

.....

2) Mely települések lakosainak ellátását írta elő a Pest megyei közgyűlés 1876-ban a Turán székelő körorvosnak?

.....

3) Nevezze meg, ki volt 1934-től Turán körorvos!

.....

4) Karikázza be, melyik évben létesült Turán az első patika!

1868-ban 1877-ben 1886-ban 1892-ben

5.) Milyen szerepet töltek be az egészségügy területén az alábbi személyek?

Molnár Jakus (Jakab)

Molnár Pál

Heilig Aladár

Gregori Julianna

Franz Jakus (Jakab)

6) Melyik az az egyesület, amelynek fél évszázados (1897–1947) működésére van adatunk?

.....

Mik voltak a fő célkitűzései? Csak címszavakban írjon ötöt!

.....

.....

7) Kösse össze a turai értelmiség néhány képviselőjét a településen betöltött szerepükkel!

Balázs László	gyógyszerész
Kálmán István	igazgató-kántortanító
Prokopovics Brúnó	malomtulajdonos
Sándor József	tanító

Mi volt Kálmán István közéleti szerepe Tura történetében az 1920–1935 közötti időszakban?

8) Melyik az a XX. század első felében működő egyesület, amely hasonló névvel ma is létezik?

9) Nevezze meg, melyik utca mely épületében létesült először Levente Otthon?

10) Melyik egyesület célkitűzését idézem? Adja meg a pontos nevét!
„... a tanköteles kort túlhaladott ifjúság kulturális, vallásos és hazafias szellemének ápolása; közhasznú ismeretek terjesztése, az ifjúságnak munkaszeretetre, tisztességes és mértékletes életre való szoktatása.”

11) Hogy hívták az 1935-ben megalakult katolikus leánykört? (Teljes nevet kérné!)

12) Adja meg a két háború között működő egyesületek és csoportok pontos nevét! Oldja fel a mozaikszavakat!

ÉME

VOGE

KALOT

LL

HANSZ

13) Melyik évben látogatott Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter kíséretével Turára, hogy tanulmányozhassa a magyar népművészetet és népi kultúrát a helyi gyöngyösbokrétás csoportok tolmácsolásában? Karikázza be!

1938-ban 1939-ben 1940-ben 1941-ben

14) Tura civil (polgári) lakosságából hányan veszítették életüket 1944–45-ben? Karikázza be!

36 fő 53 fő 71 fő 110 fő

15) Tura zsidó lakosságának hány százaléka lett a holocaust áldozata? Karikázza be!

63% 67% 72% 74%

TURAI HÍMZÉS - FELHÍVÁS

Tisztelt egykori és jelenlegi alkotók!

A turai Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár egyik kiemelt feladatának tartja a helyi értékek feltárását és megőrzését, közkinccsé tételét. Helyi örökségünk egyik büszkesége a **TURAI HÍMZÉS**, melyet Dr. Varga Mariana néprajzkutató három kötetes könyvsorozatban, doktori disszertációjaként publikált. A turai hímezés továbbélte-tése kapcsán még számos kérdés és kihívás merül fel, melynek megválaszolásához az Önök megtisztelő segítségét kérjük. **Várjuk mindazok jelentkezését, akik**

- Tóth G. Mihályné Zsiga Ilon néni és/vagy Bozó Györgyné Benke Terka néni Népművészet Mestereinél truckkoltatva egykor otthon hímeztek vagy még ma is foglalkoznak a turai hímezéssel;

- ők maguk vagy közvetlen hozzátartozójuk tagjai voltak az 1955 decemberében megalakult Export Háziipari Szövetkezet turai részlegének;

- 2018 előtt született turai hímezéses alkotásaik lefotózásához, ill. az azokról készült saját meglévő fotóik digitalizálásához hozzájárulnának;

- birtokukban lévő nyomdúcok, sablonok, papírra nyomott tervrajzok másolatának elkészítéséhez azokat rendelkezésre tudják bocsájtani.

Közös örökségünkért felelősséget vállaló segítő együttműködésükben és személyes jelentkezésükben bízva, köszönettel,

Seres Tünde igazgató

Tel.: 06-28-580-581, 06-30-638-4603

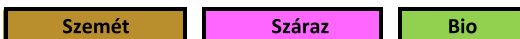
E-mail: bartok.kultura@gmail.com

Hulladékszállítás járattevé

2020. December

Jelmagyarázat:

	Hétfő	Kedd
49.hét		1
		Tura 2-es körzet
		Tura 2-es körzet
50.hét	7	8
	Tura 1-es körzet	Tura 2-es körzet
	Tura 1-es körzet	Tura 2-es körzet
51.hét	14	15
	Tura 1-es körzet	Tura 2-es körzet
	Tura 1-es körzet	Tura 2-es körzet
52.hét	21	22
	Tura 1-es körzet	Tura 2-es körzet
	Tura 1-es körzet	Tura 2-es körzet
53.hét	28	29
	Tura 1-es körzet	Tura 2-es körzet
	Tura 1-es körzet	Tura 2-es körzet

Alexandra SZEZFŐZDE TURÁN is JANUÁR 1-TŐL SZESZADÓ MENTES

a pálinka főzése.

50 %-os pálinka főzése

840 Ft/liter*

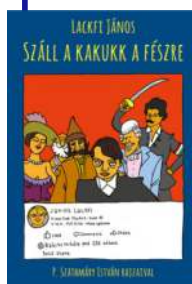
*Az ár 2021. január 1-jétől érvényes!

Rokoni-, baráti társaságoknak
**EGYEDI ÁRAK,
MENNYISÉGI KEDVEZMÉNYEK!**
Tel.: 06 20 585 5116

TURAI APRÓ

Légpuskát, Barkas, Wartburg alkatrészt, CO hegesztőt, párhuzam satut, tekerceses diavetítőt, diafilmet, régi forgalmi engedélyt, kezelési útmutatót, gépkönyvet **VÁSÁROLNÉK!** Tel.: 06 20/445 7035

A TURA VÁROSI KÖNYVTÁR KÖNYVAJÁNLÓJA

Lackfi János: Száll a kakukk a fészre

Mai világunk szinte minden szegletét behálózza a közösségi média. Arról, hogy ez jó vagy rossz, mindenkinek megvan a maga véleménye.

Azonban elgondolkoztunk-e már azon, hogy hogy nézett volna ki a legnépszerűbb közösségi oldal, ha nem a 21. század elején, hanem sokkal korábban jelenik meg?

Lackfi János új kötete ezzel a gondolattal játszik el szórakoztató módon. A könyvben olvashatunk bejegyzéseket Balassi Bálint oldaláról, Arany János osztályának chatcsoportjából vagy akár a „Jézus és tanítványai csoportból” is. A könyvben emellett képzelt párbeszéddek is vannak, melyek aranykoszorús költőink legismertebb költeményeit tüköztetik a földhözragadt valósággal.

Mindenkinek ajánlott, aki egy kicsit is szereti a történelmet és az irodalmat.

T.S.

Csatlakozz hozzánk IKLADON!

Tekercselő operátor pozíció

Bruttó kereseti lehetőség:
248.000-270.000 Ft./hó

INGYENES AZONNALI
céges busz kezdés

Végzettség SZABAD NÉLKÜL hétvégék

Érdekel?

0630/182-64-34

00083@hr.delegoallas.hu

delego

CASANETWORK
INGATLANSZÖVETSÉG

INGATLANBAN OTTHON VAGYUNK!

Régi értékek új néven

**ELADÓ/KIADÓ
INGATLANOKAT
KERESÜNK TURÁN**

☎ **06 20 509 2022**

📍 **CASANETWORK Ingatlaniroda
Gödöllő, Petőfi tér 12.**

🌐 **www.casanetwork.hu**

**A kuponnal
sikerdíjunk 2%**

Betanított munkalehetőség PÉCELEN!

delego

Csatlakozz a DELEGO csapatához!

Bruttó kereseti lehetőség:
300.000-350.000 Ft./hó

AZONNALI kezdés

INGYENES buszjárat

BÓNUSZ rendszer

+3630/523 6115

d0004@hr.delegoallas.hu

Tisztelt Gazdálkodók!

Cégünk, a **Galgamenti Mezőgazdasági Kft.** az őszi idénytől **TERMÉNYFELVÁSÁRLÁSI kapcsolat** kialakítását tervezi a környező települések gazdálkodóival.

Biztos felvásárlási lehetőséget nyújtunk a termelőknek. Az előállított terményt piaci áron megvásároljuk.

A részletes feltételek kialakítása folyamatban van, arról később tudunk pontos tájékoztatást adni.

Amennyiben előzetesen Önt is érdekli ez a lehetőség, kérjük, lépjen velünk kapcsolatba!

Tel.: 30/688-3943

E-mail: galgamentikft@gmail.com

FB: [facebook.com/galgamenti](https://www.facebook.com/galgamenti)

1	2	3	4	5	6	7
8			9		10	
11						
12			13		14	15
16	17					18
19				20		21
22	23			24		
25			26			

TÖRD A FEJED! ÉVFORDULÓK

VÍZSZINTES 1. 200 éve, 1820. november 15-én jelent meg az első nemzeti történelmi dráma. Beküldendő a mű címe és szerzőjének neve. 8. Harmadik magyar király (Sámuel). 9. Latin kettősbetű: é. 10. Római 200. 11. Portréja. 12. Agulsap része (!) 13. Létezik. 14. Luxemburgi, magyar gépkocsijel. **16. 50 éve, 1970. november 9-én elhunyt francia elnök (Charles de, *1890).** 18. Rövid személyes névmás. 19. Egykoriak. 21. Folyadék mértékegysége. 22. Ák (!) 24. Elején vegetál (!) 25. Latyak. 26. Csanyi rész (!)

FÜGGŐLEGES 1. Fiúk népijátéka. 2. Káin áldozata. 3. Természetes fény. **4. 125 éve, 1895. november 27-én meghalt ifj. Alexandre Dumas francia író regénye (folyt függ. 15.).** 5. Kocsival leparkol. 6. Szent József foglalkozása. 7. Kanca fara (!) 14. ... egy pofont. **15. Füg. 4. folytatása.** 17. Faék darab (!) 20. Angol női név. 23. Mint a vízsz. 22. sor.

Beküldendő a V1, V16, F4 és az F15 sorok megfejtése.

A megfejtéseket postai úton a szerkesztőség címére (2194 Tura, Bartók tér 3.) várjuk **2020. december 15-ig.**

Az augusztus - szeptemberi rejtvényünk helyes megfejtése: V6. Bambi, F2. Kazinczy, F5. miniszter.

A szerencsés nyertes: Kiss Judit (Tura). **Gratulálunk! Nyereménye a Kovács Szépségműhely** (2194 Tura, Magdolna út 18.) által felajánlott 3000 Ft-os ajándékutalvány, melyet az értesítést követően személyesen vehet át a művelődési házban.

KÖZTERÜLETEN KÓBORLÓ EBK BEFOGÁSA

Herczig József ebrendész
06/20-964-3025

Tura Város Önkormányzatának szerződött partnere

FENYŐ-FŰRÉSZÁRU-ÉPÜLETFA
A KÖRNYÉK
LEGJOBB ÁRAIVAL!

KALODÁS TŰZIFA
35 000 Ft+szállítás
FABRIKETT
70 Ft/kg áron kapható

HÍVJON, MEGÉRI!
BOLDOGI FATELEP
06 70 426 9885

HIRDESSZEN A TURAI HÍRLAPBAN!

1/1 oldal	34 500 Ft	1/6 oldal	6 000 Ft
1/2 oldal	17 250 Ft	1/8 oldal	4 800 Ft
1/4 oldal	8 625 Ft	apróhirdetés	60 Ft/szó

HIRDETÉS FELADÁS ÉS INFORMÁCIÓ:

Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár

Tel.: 06 28/ 580 581

E-mail: bartok.kultura@gmail.com

LAPZÁRTA: 2020. DECEMBER 15.

VÁRHATÓ MEGJELENÉS: DECEMBER NEGYEDIK HETÉBEN

A megjelenés napja a lap internetes változatának felkerülése a www.tura.hu honlapra.

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

Felelős kiadó: Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár

Levél cím: Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár, 2194 Tura, Bartók tér 3.

Telefon: 06-28/580-581 vagy 06-30/638-4603

Felelős szerkesztő: Tóth Anita

Szerkesztőségi tagok: Boda-Tóth Mária, Sára Gábor, Szénási József

Tördelés: 2D Grafikai Stúdió

E-mail: turaihirlap@tura.hu, info@2d-studio.hu, bartok.kultura@gmail.com

Nytsz: B/BHF/567/P/91

Készült 2850 példányban a Vénusz Média Kft. nyomdaüzemében Mogyoródon
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Nyomatott változat: ISSN 2061-4063, Online változat: ISSN 2061-4071

www.tura.hu